

ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნები

შენიშვნა N1 სააღრიცხვო პოლიტიკები და სხვა განმარტებითი შენიშვნები

1. ინსტრუქციების და სტანდარტების ჩამონათვალი, რის შესაბამისადაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება; ასევე, სტანდარტების და ინსტრუქციების ის ჩანაწერები, რომელთა გათვალისწინება ვერ მოხდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადების/წარდგენის დროს; ასევე, ამ გადახრების გამომწვევი მიზეზები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ინსტრუქციების:

- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 4 თებერვლის #24 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის წესის„ შესახებ;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020წ. 15 იანვრის N 17 ბრძანებით დამტკიცებული “ საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 5 მაისის N 108 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბას-ების) საფუძველზე ფინანსური აღრიცხვა-ანგარიშგების წარმოების შესახებ“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 2 დეკემბრის N289 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ და
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2019 წლის 5 აპრილის #99 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის დამტკიცების თაობაზე„
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2014 წლის 31 დეკემბერი №424 ბრძანებით დამტკიცებული "სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდების განხორციელების წესის შესახებ“ ;
- ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 2021 წლის 28 აპრილის #21.587.635 განკარგულებით დამტკიცებული „ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ბუღალტრული აღრიცხვა-ანგარიშგების შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ“ და შემდეგი საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე:

სსბასს 1 – ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა;

სსბასს 2 – ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშგება;

სსბასს 3 – სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები;

სსბასს 4 – უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგები;

სსბასს 5 – ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები;

სსბასს 9 – შემოსავალი გაცვლითი ოპერაციებიდან

სსბასს 12 – მატერიალური მარაგები

სსბასს 13 – იჯარა;

სსბასს 14 – ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები;

სსბასს 17 – ძირითადი აქტივები;

სსბასს 19 – ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები;

სსბასს 21 – ფულადი სახსრების არწარმომქმნელი აქტივების გაუფასურება;

სსბასს 23 – შემოსავალი არაგაცვლითი ოპერაციებიდან (გადასახადები და ტრანსფერები);

სსბასს 24 – ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაციის წარდგენა ფინანსურ ანგარიშგებაში;

სსბასს 26 – ფულადი სახსრების წარმომქმნელი აქტივების გაუფასურება

სსბასს 31 – არამატერიალური აქტივები;

სსბასს 35 – კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება;

სსბასს 36 – ინვესტიციები მეკავშირე ერთეულებსა და ერთობლივ საქმიანობებში.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის კონტროლირებადი ერთეულები

1. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულო;
2. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია;
3. რაიონული გამგეობები:

- ✓ გლდანის რაიონის გამგეობა;
- ✓ ნაძალადევის რაიონის გამგეობა;
- ✓ დიდუბის რაიონის გამგეობა;
- ✓ ჩუღურეთის რაიონის გამგეობა;
- ✓ ისნის რაიონის გამგეობა;
- ✓ სამგორის რაიონის გამგეობა;
- ✓ ვაკის რაიონის გამგეობა;
- ✓ საბურთალოს რაიონის გამგეობა;
- ✓ მთაწმინდის რაიონის გამგეობა;
- ✓ კრწანისის რაიონის გამგეობა.

4. საჯარო სამართლის იურიდიული პირები (სსიპ):

- ✓ სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტო;
- ✓ სსიპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახური;
- ✓ სსიპ - თბილისის საერთაშორისო ხელოვნების საფესტივალო ცენტრი;
- ✓ სსიპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ქონების მართვის სააგენტო;
- ✓ სსიპ - ცხოველთა მონიტორინგის სააგენტო.
- ✓ სსიპ - თბილისის მთავარი ბიბლიოთეკა.

5. არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები (ა(ა)იპ):

- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ოთარ თაქთაქიშვილის სახელობის N19 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - ქ. თბილისის მერიის ფეხბურთის სპორტული ცენტრი იმედი;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ალ.მაჭავარიანის სახ. N26-ე ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ თბილისის მერიის ა. ნიჟარაძის სახ. N27-ე ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - ქალაქ თბილისის გლდან-ნაძალადევის კომპლექსური სპორტული ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ ეროვნული სკრინინგ-ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ - მოსწავლე-ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლე;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის მუნიციპალური თავშესაფარი;
- ✓ ა(ა)იპ - ტანვარჯიშის განვითარების სპორტული ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის მერიის საკონცერტო ორკესტრი "ბიგ-ბენდი";
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის გადამღებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობისა და კონტროლის მუნიციპალური ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ - პანტომიმის სახელმწიფო თეატრი;
- ✓ ა(ა)იპ - სამეფო უბნის თეატრი;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის ზოოლოგიური პარკი;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის საბავშვო ბაგა-ბაღების მართვის სააგენტო;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ჰ.გონაშვილის სახელობის N29 ხელოვნების

სკოლა;

- ✓ ა(ა)იპ მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლი;
- ✓ ა(ა)იპ ხელოვნების სამხატვრო სკოლა აფხაზეთი №1;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის საგუნდო მუსიკის ფესტივალი;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის კოტე ფოცხვერაშვილის სახელობის N7 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის მ. კოსტავას სახელობის N8 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის არამ ხაჩატურიანის სახელობის N10 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ პეტრე ამირანაშვილის სახელობის #18 ხელ. სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - ჩოგბურთის განვითარება;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ზურაბ ანჯაფარიძის სახელობის N28 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის N30 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - სოციალური მზრუნველობის სააგენტო;
- ✓ ა(ა)იპ - მუზეუმების გაერთიანება;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის მუნიციპალური ლაბორატორია;
- ✓ ა(ა)იპ ილიკო სუხიშვილის სახელობის ქართული ხალხური ცეკვის ქორეოგრაფიული სკოლა-სტუდია;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის დავით თორაძის სახელობის N22 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ა. მიზანდარის სახელობის N1 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ სანდრო ინაშვილის სახელობის #12 ხელ. სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ანასტასია ვირსალაძის სახელობის ხელოვნების გიმნაზია;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის ელენე ახვლედიანის სახელობის ბავშვთა სურათების გალერეა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის შ. შანიძის სახელობის N20 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის N21 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ #23 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის დავით ანდლულაძის სახელობის N14 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ვიქტორ დოლიძის სახ. №15-ე ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - ქ.თბილისის მერიის მ. ცერცვაძის სახელობის ფიგურული სრიალის ოლიმპიური მზადების სპორტული ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ #24 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - ქ. თბილისის მერიის ვ. კაჭარავას სახელობის ფრენბურთის ოლიმპიური მზადების სპორტული ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ - წყალბურთელთა გუნდი "თბილისი";
- ✓ ა(ა)იპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის გიორგი ალექსიძის სახელობის კამერული დასი - თბილისის თანამედროვე ბალეტი;
- ✓ ა(ა)იპ - საზოგადოებასთან კომუნიკაციის სააგენტო;

- ✓ ა(ა)იპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მულტიფუნქციური ბიბლიოთეკების გაერთიანება;
- ✓ ა(ა)იპ - ისანი-სამგორის კომპლექსური სპორტული ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ - საქართველოს მუსიკალური კონკურსების ფონდი;
- ✓ ა(ა)იპ - ჩემი ადვოკატი;
- ✓ ა(ა)იპ - ქალაქ თბილისის სანდრო ახმეტელის სახელობის დრამატული თეატრი;
- ✓ ა(ა)იპ - მუნიციპალური სერვისების განვითარების სააგენტო;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის სოლიკო ვირსალაძის სახელობის N1 სამხატვრო ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის ახალგაზრდული ცენტრების გაერთიანება;
- ✓ ა(ა)იპ - მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა თბილისის პანთეონი;
- ✓ ა(ა)იპ - ქალაქ თბილისის თეატრი "გლობუსი";

- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის განვითარების ფონდი;

- ✓ ა(ა)იპ - საქართველოს ეროვნული ბოტანიკური ბაღი;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის მუსიკალური ფესტივალების ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ სერგო ზაქარიძის სახელობის ტრადიციული და თანამედროვე ხელოვნების კოლეჯი;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ზაქესის ზურაბ ანჯაფარიძის სახელობის N5 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ არჩილ ჩიმაკაძის სახელობის #3 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ.თბილისის მერიის რევაზ ლალიძის სახ. N4 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის სახელობის N6 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ სულხან ცინცაძის სახელობის #16 ხელ. სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის მერი ნაკაშიძის სახელობის N17 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ ქ.თბილისის მერიის გ.ცაბაძის სახ. N25 ხელოვნების სკოლა;
- ✓ ა(ა)იპ - თბილისის პარასპორტის განვითარების ცენტრი;
- ✓ ა(ა)იპ ხელოვნების სკოლა "აფხაზეთი N1";
- ✓ ა(ა)იპ ხელოვნების სკოლა აფხაზეთი N2;
- ✓ ა(ა)იპ ქ. თბილისის მერიის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის N2 ხელოვნების სკოლა.
- ✓ თბილისი - წიგნის მსოფლიო დედაქალაქი

2. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების აღწერილობები

სსბასს საფუძველზე ღარიცხვის მეთოდით მომზადებული საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს მუნიციპალიტეტის ფინანსური მდგომარეობის, მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგებისა და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ ისეთი ინფორმაციას, რომელიც მომხმარებლებს შეუძლიათ გამოიყენონ რესურსების განაწილებაზე გადაწყვეტილების მისაღებად და ასახავს მუნიციპალიტეტის ანგარიშვალდებულებასა და პასუხისმგებლობას, მისთვის მინდობილი რესურსების მიმართ.

მუნიციპალიტეტის მიერ, რომლებიც იმყოფება ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვის ღარიცხვის მეთოდზე გადასვლის პროცესში და პირველად გამოიყენებს სსბასს, მომზადებულია სსბასს 33—ღარიცხვის მეთოდის საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს) პირველად გამოყენება, თანახმად გარდამავალი პერიოდის სსბასს-ის შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგება უმეტესწილად დაცულია სტანდარტების დებულებები. ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანად არის წარდგენილი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის ფინანსური მდგომარეობის, საქმიანობის ფინანსური შედეგების და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ და არ ეწინააღმდეგება საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS) საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა ეკონომიკური მოვლენა საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებით მოთხოვნილი შეფასების და აღიარების კრიტერიუმების გათვალისწინებით არის წარდგენილი. სსბასს განსაზღვრული ყველა მიზანი მიღწევა არ არის სავალდებულო, რადგან მუნიციპალიტეტის მიზანს არ წარმოადგენს და არ არის ორიენტირებული მოგების მიღებაზე - კანონმდებლობით ის პასუხისმგებელია საზოგადოებისთვის მომსახურების უსასყიდლოდ მიწოდებაზე, როგორც ეს პროგრამული ბიუჯეტით არის განსაზღვრული. საანგარიშგებო პერიოდში განხორციელებული ოპერაციების უფრო სრულყოფილად წარმოჩენის მიზნით, ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად წარდგენილია დამატებითი ინფორმაცია, მათ შორის ინფორმაცია, იმ მუხლების შესახებ, რომლებიც არ აკმაყოფილებს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარების კრიტერიუმებს, უზრუნველყოფილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სისრულე - მოიცავს ყველა კონტროლირებული ერთეულის - საბიუჯეტო კოდექსით საბიუჯეტო ორგანიზაციად განსაზღვრული მერიის, საკრებულოს, რაიონული გამგებობების, მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების ფინანსურ ანგარიშგებებს. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია ერთეულების მიერ მიღებული სააღრიცხვო პოლიტიკებით, რომელიც სამოქმედოდ დამტკიცებულია შესაბამისი ნორმატიული აქტებით.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია საანგარიშო წლის საწყის თარიღსა და ფინანსური ანგარიშგების თარიღს შორის მომხდარი ყველა ეკონომიკური მოვლენა, რომლებიც დაჯგუფებულია მათი ეკონომიკური მახასიათებლების მიხედვით.

ფინანსური ანგარიშგების ელემენტებია:

- ა) აქტივები;
- ბ) ვალდებულებები;
- გ) წმინდა აქტივები/კაპიტალი;
- დ) შემოსავლები;
- ე) ხარჯები;
- ვ) წმინდა აქტივებში /კაპიტალში განხორციელებული სხვა ცვლილებები;
- ზ) ფულადი სახსრების ნაკადები.

მუნიციპალიტეტი ბუღალტრულ აღრიცხვაში იყენებს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულ სსბასს საფუძველზე მომზადებულ სამუშაო ანგარიშთა გეგმას. სამუშაო ანგარიშების გეგმის სტრუქტურა ასევე ითვალისწინებს: საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნებს, მმართველობითი აღრიცხვის და შესაბამისი ანალიზური აღრიცხვის წესებს და პირობებს, სტატისტიკურ და სხვა არაფინანსური ანგარიშების მომზადების წესებს. ბუღალტრულ ანგარიშებზე ჩანაწერების შეტანის საფუძველს წარმოადგენს პირველადი აღრიცხვის გარე და შიდა დოკუმენტი, რომელიც ასახავს ეკონომიკური მოვლენის მოხდენის ფაქტს. ეკონომიკური მოვლენების მოკორესპონდენტო ბუღალტრულ ანგარიშებზე ასახვა ხდება პირველად დოკუმენტებში მითითებული ოპერაციების და სხვა მოვლენების მოხდენის თარიღით და მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელსაც უკავშირდება აღნიშნული მოვლენა. მუდმივ და დროებით ანგარიშებზე ჩანაწერები კეთდება ორმაგი ჩაწერის პრინციპის გამოყენებით, ფულად გამოსახულებაში. დროებით ანგარიშებზე ასახული შემოსავლები და ხარჯები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ანგარიშგების თარიღისთვის 31 დეკემბერს გადაიხურება წმინდა აქტივების/კაპიტალის ანგარიშებზე. საცნობარო ანგარიშები გამოიყენება ფინანსური მდგომარეობის და შედეგების შესახებ დამატებითი ფინანსური ინფორმაციის წარსადგენად. საცნობარო

ანგარიშებზე ჩანაწერები კეთდება ორმაგი ჩანაწერის პრინციპის გამოყენების გარეშე, ფულად გამოსახულებაში. მუნიციპალიტეტის და ყველა კონტროლირებული ერთეულების მიერ საბიუჯეტო ასიგნებები გამოყენებული იყო დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამისად. საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით და სახაზინო მომსახურების პრინციპებით განსაზღვრული მოთხოვნები, გადახდების განხორციელების წესებით დადგენილ ეტაპებზე (ვალდებულების რეგისტრაცია, წინასწარი გადახდა, დამოწმება) დაცულია, ხარჯები გაწეულია და ფინანსური ვალდებულებები საანგარიშო პერიოდში აღიარებულია „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნების დაცვით, რაც ითვალისწინებს: - შესაბამისი დაზუსტებული ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნების ზევით გადახდაზე ვალდებულების აღება დაუშვებელია; ასევე ასიგნებების ზევით ფინანსური ვალდებულების აღება დაუშვებელია, გარდა საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და მრავალწლიანი შესყიდვებით ნაკისრი ვალდებულებებისა.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ მოიცავს არსებით შეცდომებს: არ არის გამოტოვებული არსებითი აღრიცხვის ელემენტები ან არც არსებითი უზუსტობებია დაშვებული, რომელიც ინდივიდუალურად ან ერთობლიობაში გავლენას მოახდენს მომხმარებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებაზე ან მომხმარებლის შეფასებებზე. არსებითობის შეფასება ხდება შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული კრიტერიუმებით, რომელიც ითვალისწინებს შეფასებას რიცხობრივი მაჩვენებლის ან შინაარსის მიხედვით, რომელსაც ძირითადად განსაზღვრავს პროგრამული ბიუჯეტის მოთხოვნები, საბიუჯეტო კანონმდებლობა და ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი.

ფინანსური ანგარიშგების პაკეტი მოიცავს:

- ა) ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას;
- ბ) ფინანსური შედეგების ანგარიშგებას;
- გ) წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებას;
- დ) ბიუჯეტისა და რეალური თანხების შედარებას,
- ე) განმარტებით შენიშვნას.

მუნიციპალიტეტი გასულ წლებში ბუღალტრულ აღრიცხვას აწარმოებდა არასრული დარიცხვის მეთოდით და არ აღრიცხავდა ბიუჯეტის შემოსავლებს და ფულად სახსრებს. ბიუჯეტის შემოსულობების და გადასახდელების მოძრაობის ანგარიშგება მზადდებოდა საკასო მეთოდით ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგების ქრილში, რომელიც შესაბამისობაშია ფულადი სახსრების პირდაპირი მეთოდით ანგარიშგებასთან, ხოლო სხვას პირველად გამოყენების შემთხვევაში, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაზე შენიშვნა #20 სახით განმარტებითი შენიშვნის მომზადება მოითხოვს არაპირდაპირი მეთოდის გამოყენებას, რისთვის აუცილებელია წინა საანგარიშო პერიოდში აქტივების და ვალდებულებების ცვლილებებზე, ასევე ხარჯებზე და შემოსავლებზე სრული დარიცხვის ინფორმაციის მომზადება. შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულია, გამონაკლისის სახით მიმდინარე პერიოდში ბიუჯეტის შემოსავლების გარკვეული კატეგორიების აღრიცხვა საკასო მეთოდით (სანამ ხაზინის ელექტრონულ სისტემაში ელექტრონული მთავარი წიგნი სრული ფუნქციონალით არ ამუშავდება); შესაბამისად მოხდა წინა წლის შემოსავლების რეკლასიფიცირება დარიცხული შემოსავლების სახით, რაც წარმოდგენილია ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში და გაანგარიშებულია ნამეტი და დეფიციტი სხვასს მიხედვით. მიუხედავად ამისა, 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, საოპერაციო საქმიანობით ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებისთვის, ვერ მოხერხდა არაპირდაპირი მეთოდით წინა წლის ფინანსური შედეგების კორექტირებების მაჩვენებლების იმგვარად შეგროვება, რაც მუნიციპალიტეტს მისცემდა რეკლასიფიკაციის საშუალებას და ასევე ინფორმაციის ხელახლა შექმნაც შეუძლებელი იყო. არც ინსტრუქციით დამტკიცებული ანგარიშგების ფორმების მონაცემები იძლევა მაკორიკტირებელ სრულ მაჩვენებლებს. შედეგად შეუძლებელია შენიშვნა #20 მიზნებისთვის გასული საანგარიშო წლის მონაცემების შგროვება.

აქტივებისა და ვალდებულებების ან ხარჯებისა და შემოსავლების ურთიერთგადაფარვა, საანგარიშო პერიოდში არ მომხდარა, რომელიც როგორც სხვასს ასევე მოქმედი კანონმდებლობით დაუშვებელია, გარდა გამონაკლისის შემთხვევისა. საანგარიშო პერიოდში გამონაკლის შემთხვევას ადგილი არ ჰქონია. შემდგომში მთავრობის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიზნებიდან გამომდინარე, მუნიციპალიტეტის ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტების ფორმები წარმოდგენილია ინსტრუქციით დამტკიცებული ფორმატით, მათ შორის საბალანსო მუხლები ნულოვანი ნაშთით. განმარტებითი შენიშვნების ცხრილები ნულოვანი ნაშთებით ანგარიშგებაში წარმოდგენილია. ხოლო დაკავშირებული ტექსტური ფინანსური და არაფინანსური ინფორმაციები, მუნიციპალიტეტის საქმიანობისთან დაკავშირებით, ასახულია შენიშვნა #1 - ში. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში განცალკევებულად არის ასახული მიმდინარე და გრძელვადიანი აქტივები და მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ვალდებულებები სხვასს განსაზღვრული კრიტერიუმების მიხედვით. აქტივებისა და ვალდებულებების თითოეული მუხლისათვის ასახულია თანხები, რომელთა მიღება ან დაფარვა მოსალოდნელია:

(ა) საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ არა უმეტეს თორმეტ თვეში (მოკლევადიანი); და

(ბ) საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ თორმეტ თვეზე მეტი პერიოდის განმავლობაში (გრძელვადიანი).

ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდში შემოსავლებისა და ხარჯების ყველა მუხლი, როგორც ნამეტი ან დეფიციტი. შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლები განსაზღვრულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით და გათვალისწინებულია სსბასს მოთხოვნები. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლების გარდა, მუნიციპალიტეტის ფინანსური შედეგების ელემენტების ასახსნელად, არსებითობის ფაქტორის, შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლების შინაარსისა და ფუნქციების გათვალისწინებით,

დამატებითი მუხლებისა და სახელწოდებების და წარდგენის თანამიმდევრულობის შეცვლის აუცილებლობა არ არის. ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში და განმარტებით შენიშვნებში წარმოდგენილია მთლიანი შემოსავლის ქვეჯგუფი, რომლის დაჯგუფება/კლასიფიკაცია მოხდა ოპერაციების შინაარსის მიხედვით, ხოლო აღიარებული ხარჯების კლასიფიკაცია - მათი ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, რომელიც უფრო საიმედო და შესაბამის ინფორმაციას იძლევა. ფუნქციების მიხედვით ხარჯები ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული არ არის. შიდა საადრიცხვო პოლიტიკის თანახმად, მუნიციპალიტეტის შემოსავალი, კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც მუნიციპალიტეტის მიერ თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის მიღებული ან მისაღები მომსახურების პოტენციალის, ასევე ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას. ასევე, მუნიციპალიტეტის კონტროლირებული ერთეულების მიერ, ადგილობრივი თვითმმართველობის სახელით ან მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას.

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია რომ შეფასდეს:

- მუნიციპალიტეტის მიერ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების გამომუშავების უნარი და

- მუნიციპალიტეტის მოთხოვნილებები, ფულადი სახსრების გამოყენების შესახებ.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება და განმარტებები წარმოდგენილია სსბასს 2 - ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ, შესაბამისად. სსბასს გადახრა და ფულადი სახსრებს აღიარება მუნიციპალიტეტის მიერ განსაზღვრულია შიდა საადრიცხვო პოლიტიკით და საფუძველად გამოყენებულია ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის ძირითადი პრინციპის - „დამოუკიდებლობა - საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების დამოუკიდებლობა, რომელსაც უზრუნველყოფს საკუთარი შემოსულობები და ნაშთი, აგრეთვე საკუთარი გადასახდელების დამოუკიდებლად განსაზღვრის უფლება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად“, მოთხოვნები.

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება, როგორც ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო კომპონენტი, მომზადებულია პირდაპირი მეთოდით. ანგარიშგებაში ფულად ნაკადებზე ინფორმაციის საფუძველს წარმოადგენს საბიუჯეტო და არასაბიუჯეტო სახსრებით ბიუჯეტების შესრულების ანგარიშგების მაჩვენებლები და სახაზინო ანგარიშებზე შემოსულობებისა და გადასახდელების აღრიცხვის მონაცემები. ხაზინის ერთიან ანგარიშზე საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით ბიუჯეტის შემოსულობების აღრიცხვა-ანგარიშგების წესების შესაბამისად შემოსავლებში აისახება გაურკვეველი თანხები, რომელიც ანგარიშგების თარიღისთვის ასახულია ხაზინის ერთიან ანგარიშზე, როგორც საკასო ხარჯის შემდეგ უკან მობრუნებული თანხები, რომელიც არ არის ბიუჯეტში მიმართული. ფულის მოძრაობის ანგარიშგების მონაცემების ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგების მონაცემებთან შეჯერების მიზნით მომზადებულია განმარტებითი შენიშვნა #20 ცხრილის სახით, სადაც ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობების შედეგად წარმოდგენილია არაპირდაპირი მეთოდით.

წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში ასახულია:

- საანგარიშგებო პერიოდის ნამეტი / დეფიციტი;

- სსბასს 3-ის თანახმად საადრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შედეგები და აღიარებული შეცდომების კორექტირებები, რომლებიც განცალკევებით არის წარმოდგენილი.

ორ საანგარიშგებო თარიღს (საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისი და დასასრული) შორის წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებებით ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებია წმინდა აქტივების ზრდა ან შემცირება საანგარიშგებო პერიოდში. ანგარიშგებაში ასახულია შემოსავლებისა და ხარჯების ჯამური თანხა, იმ მუხლების ჩათვლით, რომელთა აღიარება ხდება უშუალოდ წმინდა აქტივებში/კაპიტალში, როგორიცაა

გადაფასებით განპირობებული ზრდა ან შემცირება, უცხოური ვალუტის გაცვლის შედეგად მიღებული საკურსო სხვაობები - აღიარებულია პირდაპირ წმინდა აქტივებში/კაპიტალში მომხდარ ცვლილებად.

წინა პერიოდის კაპიტალის საწყისი ნაშთი კორექტირებულია, რაც გამოწვეულია წინა საანგარიშო პერიოდში არასრული დარიცხვის მეთოდით აღრიცხვის წარმოებით. კორექტირების მაჩვენებელი არსებითია შინაარსობრივად /მოცულობითი მაჩვენებლით და ახდენს მნიშვნელოვან გავლენას შესადარ ინფორმაციაზე.

ასევე წინა საანგარიშო პერიოდში დეპოზიტებით ვალდებულების კატეგორიაში რიცხული ბიუჯეტის გარდამავალი ნაშთი რეკლასიფიცირებულია და გაზრდილია კაპიტალი ვალდებულების ანულირებით. გარდამავალი ნაშთი ასახულია ისე როგორც ბიუჯეტის შემოსავლების აღიარებით წარმოქმნილი გაუხარჯავი ფულადი სახსრები.

სსბასს 24 თანახმად, ფინანსური ანგარიშგების ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება მომზადებულია საკასო მეთოდის შესაბამისად. ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება ინსტრუქციის თანახმად მომზადებულია მხოლოდ ადგილობრივი თვითმართველი ერთეულის ბიუჯეტისთვის. ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგება მუნიციპალიტეტის მიერ მომზადებულია საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად, ფინანსური ანგარიშგებისგან დამოუკიდებლად. მუნიციპალიტეტის სამურნეო ოპერაციების შინაარსი საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით, ძირითადი საქმიანობების აღწერა და შესაბამის კანონმდებლობა, რომელიც არეგულირებს საბიუჯეტო საქმიანობას, მოცემულია ადგილობრივი თვითმართველი ერთეულის პროგრამული ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში.

ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენები

მუნიციპალიტეტი სსბასს 14 თანახმად ასახავს ანგარიშგების თარიღის შემდგომ მოვლენებს. ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარ მოვლენებს მიეკუთვნება ისეთი მოვლენები, რომლებიც წარმოიქმნება ანგარიშგების თარიღსა და ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღს შორის. მოვლენები, რომლებზეც ერთეულს გააჩნია მტკიცებულებები ანგარიშგების თარიღისათვის პირობების არსებობაზე, განიხილება ანგარიშგების თარიღის შემდგომ მაკორექტირებელ მოვლენებად, ხოლო მოვლენები, რომლებიც მიგვანიშნებს ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში წარმოქმნილ პირობებზე – ანგარიშგების თარიღის შემდგომ არამაკორექტირებელ მოვლენებად. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მაკორექტირებელი მოვლენების შემთხვევაში ხდება ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების კორექტირება ან ისეთი მუხლების აღიარება, რომლებიც მანამდე არ იყო აღიარებული, ხოლო ანგარიშგების თარიღის შემდგომი არამაკორექტირებელი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ, აისახება ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში და განმარტებით შენიშვნებში აისახება ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარი მხოლოდ ისეთი მაკორექტირებელი და არამაკორექტირებელი მოვლენები, რომლებიც წარმოიქმნება ანგარიშგების თარიღსა და მუნიციპალიტეტის (მაკონტროლებელი ერთეულის) ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღს შორის პერიოდში. შემდგომ, ანგარიშგების დამტკიცებისა და სახაზინო სამსახურის მიერ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღს შორის პერიოდში, მომხდარი მაკორექტირებელი და არამაკორექტირებელი მოვლენების ასახვა მუნიციპალიტეტის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და განმარტებით შენიშვნებში არ ხდება.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების ცვლილებების აღწერილობა, რომლებიც აისახა ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეტროსპექტული გამოყენების სახით; ასევე, წინა საანგარიშგებო პერიოდის შესადარის ინფორმაციასთან დაკავშირებით ანალოგიური მონაცემები

საანგარიშო პერიოდში სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შედეგად რეტროსპექტულ გადაანგარიშება არ მომხდარა. საანგარიშო პერიოდში სააღრიცხვო პოლიტიკის რეტროსპექტული გადაანგარიშებით გასული პერიოდის საწყისი ნაშთები დაზუსტებულია 70 140 050,07 ლარით, რაც გამოწვეულია სსბასს პირველად გამოყენებით ბუღალტრული აღრიცხვის წესების და პირობების შეცვლით, რაც ძირითადად დაკავშირებულია ბიუჯეტის შემოსავლების და მუნიციპალიტეტის ფულადი სახსრების დარიცხვის მეთოდით სრულად აღრიცხვასთან.

4. წინა პერიოდ(ებ)ის არსებითი შეცდომების აღწერილობა, რომლებიც გასწორდა რეტროსპექტული გადაანგარიშების შედეგად; ასევე, წინა საანგარიშგებო პერიოდის შესადარის ინფორმაციასთან დაკავშირებული ანალოგიური მონაცემები

ანგარიშგების მომზადების დროს გამოვლინდა წინა საანგარიშო პერიოდის არსებითი შეცდომა, რაც გამოიხატა შემდეგში:

ა(ა)იპ „თბილისის განვითარების ფონდი“: მცირეფასიანი აქტივები, რომლებიც ქალაქის ქუჩებშია დამონტაჟებული, წინა წლებში მათი ექსპლოატაციამ გადაცემა არ გვექონდა ნაჩვენები, რომელიც გასწორდა საწყისი ნაშთის კორექტირებით შემდეგი გატარებით დ 3-22-2200 კ 1-14-1410 586376,53 ლ, დ 3-22-2100 კ 1-14-1410 132342,04 ლ; 2. 30600,00 ლარის და 500,00 ლარის სამშენებლო მასალა გადაცემული იყო მომწოდებელზე ჩვენი ობიექტის რეაბილიტაციის მიზნით და არ იყო ასახული ბალანსში, შესაბამისად 2021 წლის საწყისი ნაშთი დაკორექტირდა დ 3-22-2100 1-14-1100 30600,00 ლ, დ 3-22-2200 კ 1-14-1100 500,00 ლ. დ 1-15-2100 კ 3-22-2100 30600,00 ლ, დ 1-15-2100 კ 3-22-2200 500,00 ლ; 3. წინა წელს 1427,70 ლარის ღირებულების მარაგები გაიყიდა ჯართი სახით და არ იყო ჩამოწერილი, შესაბამისად გაკეთდა საწყისი ნაშთის კორექტირება დ 3-22-2200 კ 1-14-1100 1427,70 ლ; 4. დაკორექტირდა ავანსის საწყისი ნაშთი დ 3-22-2100 კ 1-15-1100 0,18 ლ; 5. დაკორექტირდა წმინდა აქტივები/კაპიტალის საწყისი ნაშთი დ 3-22-2200 კ 3-23-2000 0,28 ლ.

ა(ა)იპ ბიგ-ბენდი: 2021 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში დაკორექტირდა 2020 წლის ორი საბალანსო ანგარიშის ნაშთი: ა) 1-13-9300 (ზარალის/დანაკლისის ანაზღაურების მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები) საბალანსო ანგარიში, რომელიც მოიცავდა ორკესტრის 2006 წელს დაკარგული საქსოფონის ღირებულებას 5522 ლარს. საგამოძიებო ორგანოებთან არაერთგზის მიმართვისა, დაკარგული ნივთის პოვნა ვერ მოხერხდა, რის გამოც ხელმძღვანელობამ საჭიროდ მიიჩნია უიმედო დებიტორული დავალიანების ჩამოწერის აუცილებლობა. ბ) ასევე დაკორექტირდა საბალანსო ანგარიში 2-13-4100 (საქონლისა და მომსახურების მოწოდების შედეგად წარმოქმნილი მოკლევადიანი (მიმდინარე) კრედიტორული დავალიანებები), რომელშიც ასახული იყო 6,40 ლარი. აღნიშნული თანხა ეკუთვნოდა ფპ პაატა ჭეიშვილს, რომელთანაც ხელშეკრულება გაფორმდა 2019 წლის 5 აპრილს (ხელშეკრულება #8/04), ფიზიკურ პირთან მოხდა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული როგორც მომსახურების საფასურის, ასევე კანონმდებლობით დადგენილი ყველა გადასახადის გადარიცხვა, აღმოჩნდა, რომ აღნიშნული ფიზიკური პირი არ იყო საპენსიო სქემაში გაერთიანებული და საპენსიო სააგენტოსგან თითქმის ერთი წლის შემდეგ დაგვიბრუნდა ზედმეტად გადახდილი საპენსიო გადასახადი, ვინაიდან იმ პერიოდისთვის ხელშეკრულების სტატუსი იყო "შესრულებული ხელშეკრულება" 2020 წელს ვედარ გადავირცხავდით თანხას. მოვძებნეთ ფპ პაატა ჭეიშვილი შედგა შედარების აქტი (30,12,2021წ), რითაც დაადასტურა რომ ერთმანეთის მიმართ არ გვექონდა ფინანსური პრეტენზიები, ამით საფუძველი შეგვექმნა კრედიტორული დავალიანების ჩამოწერი . აღნიშნული ცვლილებები განხორციელდა კორექტირებით, წინა პერიოდ(ებ)ის არსებითი შეცდომების გადაანგარიშებით, რამაც გამოიწვია წინა საანგარიშო პერიოდის წმინდა აქტივების/კაპიტალის ნაშთის ცვლილება 5515,6 (5522-6,4=5515,6) ლარით;

კრწანსის რაიონის გამგეობა: არასაცხოვრებელი შენობების ანგარიშზე იყო ასახული დაუმთავრებელი მშენებლობა, დაკორექტირდა საწყისი ნაშთი დ 3-22-2100 კ 1-22-1200 116491.76 ლ, დაკორექტირდა ასევე ამ აქტივების დაგროვილი ცვეთა დ 1-28-1200 კ 3-22-2100 1320.62 ლ; 2. სხვა ნაგებობების ანგარიშზე იყო ასახული ჯერაც დაუსრულებელი აქტივი, დაკორექტირდა საწყისი ნაშთი დ 3-22-2100 კ 1-22-1300 452362.59 ლ; დაკორექტირდა ასევე ამ აქტივების დაგროვილი ცვეთა დ 1-28-1300 კ 3-22-2100 31629.94 ლ 3. დაუმთავრებელი აქტივების საწყისი ნაშთი დაკორექტირდა დ 1-27-4100 კ 3-22-2100 566324.35 ლ; 4. დაკორექტირდა საოპერაციო იჯარით მიღებული ქონების არსებითი გაუმჯობესება დ 1-27-4300 კ 3-22-2100 2530.00 ლ. დაკორექტირდა საოპერაციო იჯარით მიღებული ქონების არსებითი გაუმჯობესების ცვეთა დ 3-22-2100 კ 1-28-8200 181.00 ლ; 5. დაკორექტირდა წინა წელს ზედმეტად აღიარებული კრედიტორული დავალიანება დ 2-13-6100 კ 3-22-2100 4469,97 ლ. წინა საანგარიშო პერიოდის არსებითი შეცდომები ანგარიშგების მომზადების დროს გასწორდა რეტროსპექტული გადაანგარიშებით.

5. წინა პერიოდ(ებ)ის არაარსებითი შეცდომების აღწერილობა, რომლებიც გასწორდა პერსპექტიულად, მიმდინარე პერიოდის ანგარიშგებაში

ფინანსური ანგარიშგება არ მოიცავს არაარსებით შეცდომებს, ვინაიდან არ გამოვლენილა ანგარიშგების მომზადების დროს.

6. არსებითი არამაკორექტირებელი მოვლენის შესახებ დეტალური ინფორმაცია, ფინანსური შედეგის წინასწარ შეფასებასთან ერთად, ან შესაბამისი მიზეზების მითითებით, თუ რატომ ვერ მოხერხდა ფინანსური შედეგების წინასწარი განსაზღვრა

არამაკორექტირებელ მოვლენებს წარმოადგენს კანონმდებლობით დადგენილი გამონაკლისები საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური ხარჯების და უწყვეტი მომსახურების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების საზინის ერთიანი ანგარიშიდან დაფარვის წესით, რომელიც გამოყენებულია 2021 წლის ხარჯებთან მიმართებაში.

ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები შენიშვნა N2 ა--თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულად სახსრებად ასახულია საზინის ერთიანი ანგარიშთა სისტემაში ასახული მუნიციპალიტეტის კუთვნილი როგორც საბიუჯეტო, ასევე არასაბიუჯეტო ფულადი სახსრების ნაშთები საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და საბოლოო ნაშთების სახით, რომელიც დადასტურებულია სახაზინო და საბანკო ამონაწერებით. არასაბიუჯეტო სახსრების სახით რიცხული თანხები არის კონტროლირებული ერთეულების - სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების კუთვნილი ფულადი სახსრები, რომლებიც ასახულია ამ ერთეულების ფინანსურ ანგარიშგებაში როგორც მოთხოვნა დებიტორული დავალიანების სახით მუნიციპალიტეტის მიმართ და მუნიციპალიტეტის მიერ აღრიცხულია, როგორც ვალდებულება ა(ა)იპ-ების მიმართ. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს სსბასსს მიხედვით კონსოლიდაციის მოთხოვნების შესაბამისად ელიმინირებულია დებიტორულ-კრედიტორული დავალიანებები და აღიარებულია მუნიციპალიტეტის ფულად არასაბიუჯეტო სახსრებად. მუნიციპალიტეტის ფულად სახსრების ნაშთში ასახულია საკასო ხარჯების მობრუნების შედეგად სახაზინო კოდზე გაურკვეველი თანხების სტატუსით რიცხული სახსრები, რომელიც ბიუჯეტში მიიმართება მომდევნო საბიუჯეტო წელს, რაგორც ბიუჯეტის შემოსავალი წინა წლებში ბიუჯეტების გამოყენებული სახსრების მობრუნების შედეგად მიღებული შემოსავლები.

მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანებები- შენიშვნა 2 ა--თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

სსბასს განსაზღვრული ინვესტიციები მუნიციპალიტეტს არ გააჩნია. დებიტორული დავალიანების სახით მოთხოვნის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც სავარაუდოა მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღნიშნული აქტივისგან. მოკლევადიანი მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება ნომინალური ღირებულებით, რომელიც ანგარიშგების თარიღისათვის შესაძლებელია შემცირდეს საექვო მოთხოვნების ანარიცხების თანხებით. ანგარიშგების თარიღისთვის რიცხული მოთხოვნები არის შემოსავლების დარიცხვის მეთოდით აღრიცხვის შედეგად წარმოშობილი მოთხოვნები. შესადარი ინფორმაციის მომზადების მიზნით, წინა წლის ბალანსზე რიცხული დებიტორული დავალიანებები რეკლასიფიცირებულია სსბასს საფუძველზე მომზადებული ანგარიშთა გეგმის მიხედვით.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს მუნიციპალიტეტი აფასებს არსებობს თუ არა რაიმე მინიშნება დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების შესახებ **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულებები**, მიხედვით. თუ თანხების მიღება შეუძლებელია, ამ შემთხვევაში მთლიანად ნულდება შესაბამისი მოთხოვნა და გაუფასურების ზარალი აღიარდება ხარჯად. თუ არსებობს დებიტორული დავალიანების გარკვეული ნაწილის გადაუხდელობის ალბათობა, დარჩენილი დებიტორული დავალიანების ნაშთის შესაბამის ანარიცხები აღიარდება და აღიარდება საექვო დებიტორული დავალიანების ხარჯი ზარალის სახით. ანგარიშგების თარიღისთვის დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების შედეგად ზარალის სახით ხარჯებში აღიარება არ მომხდარა და ასევე არ შექმნილა საექვო დებიტორული დავალიანების ანარიცხი. თუ მუნიციპალიტეტმა მიიღო თანხები უკვე გაუფასურებული მოთხოვნებიდან, მაშინ მიღებული თანხები აღიარდება როგორც შემოსავალი გაუფასურების უკუგატარების შედეგად და აისახება ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში. საანგარიშო პერიოდში გაუფასურებული დებიტორული დავალიანებების სააღრიცხვო შეფასების ცვლილებით მუნიციპალიტეტს შემოსავალი არ მიუღია.

მოთხოვნების თანხების ჩამოწერა და დებიტორული დავალიანების დაფარვა ხდება მაშინ, როდესაც :

- მიღებულია მოთხოვნასთან დაკავშირებული ყველა თანხა;
- მისაღებ თანხებთან დაკავშირებული ყველა უფლებები გადაეცა სხვა პირს;
- მიღებულია მომსახურება ან აქტივი.

ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული დებიტორული დავალიანებები რეალურია და შეფასებულია საიმედოდ, დადასტურებულია, რომ მუნიციპალიტეტში მოსალოდნელია დავალიანებებიდან ეკონომიკური სარგებლის მიღება. პირობითი აქტივები და ჩამოწერილი

დებიტორული დავალიანებები საცნობარო ანგარიშებზე მუნიციპალიტეტს ანგარიშგების თარიღისთვის არ ერიცხება.

მატერიალური მარაგები- შენიშვნა #3 -თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მატერიალური მარაგების აღრიცხვას მუნიციპალიტეტი აწარმოებს სსბასს 12 „მატერიალური მარაგები“.

- შესაბამისად; მუნიციპალიტეტის მატერიალური მარაგები არის არაფინანსური აქტივები:
- ა. მომსახურების პროცესში გამოსაყენებელი ნედლეულისა და მასალების ფორმით;
  - ბ. გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების - ტექნიკა, ინვენტარი და მოწყობილობების სახით;
  - გ. ნედლეულისა და მასალების და გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების ფორმით, რომლებიც ინახება სხვა ერთეულებზე განაწილებისათვის ჩვეულებრივ (საოპერაციო) რეჟიმში.
  - დ. ნედლეულისა და მასალების და გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების ფორმით, რომლებიც ინახება გაყიდვისთვის.
  - ე. მანქანა-დანადგარების სათადარიგო ნაწილებს, გარდა ისეთი სათადარიგო ნაწილებისა, რომლებიც აკმაყოფილებს ძირითად აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს, და სხვა მარაგებს. მატერიალური მარაგები მოიცავს მცირეფასიან გრძელვადიან არაფინანსურ აქტივებს და სხვა დანარჩენ მატერიალურ მარაგებს, მცირეფასიანი აქტივებია - მრავალჯერადი გამოყენების ტექნიკა, ინვენტარი და მოწყობილობა, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ძირითადი აქტივების აღიარების კრიტერიუმს, კერძოდ, არ წარმოადგენენ 500 ლარზე მეტი ღირებულების აქტივებს, მიუხედავად იმისა, რომ ერთ წელზე მეტი ხნის ვადით ხდება მათი გამოყენება.

მუნიციპალიტეტი მარაგს აღიარებს იმ თარიღით, როდესაც ხორციელდება აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული ყველა ძირითადი რისკისა და სარგებლის მისთვის გადაცემა. მატერიალური მარაგების შეფასებისას იყენებს თვითღირებულების მეთოდს, როდესაც მათი შეძენა ხდება გაცვლითი ოპერაციის გზით. მატერიალური მარაგების თვითღირებულება მოიცავს შეძენის (ტრანსპორტირებისა და სხვა სავალდებულო ხარჯების გათვალისწინებით) დანახარჯს, რომლებიც გაწეულია მის მოცემულ ადგილამდე ტრანსპორტირებისათვის და სათანადო მდგომარეობაში მოსაყვანად. მატერიალური მარაგების შესყიდვის შემთხვევაში, ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან, მარაგების თვითღირებულებაში შემავალი სსბასს განსაზღვრული დანახარჯების საკასო ხარჯი გაიწევა საბიუჯეტო კლასიფიკაციის იმ მუხლიდან, საიდანაც ხდება შესყიდვის საკასო ხარჯის გაწევა.

არაგაცვლითი ოპერაციის შემთხვევაში მიღებული ისეთი მატერიალური მარაგების შეფასებისას, რომელთაც საბალანსო ღირებულება აქვთ, აღიარდება გადმომცემი ერთეულის მიერ აღნიშნული მატერიალური მარაგების შესაფასებლად გამოყენებული თვითღირებულების ოდენობით ან ღირებულების განსაზღვრისათვის გამოყენებული სხვა თანხით, თუ ოპერაციის მეორე მხარეს წარმოადგენს საბიუჯეტო ორგანიზაცია. სხვა შემთხვევაში მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სსბასს მოთხოვნებს სამართლიანი ღირებულების დადგენაზე. საანგარიშო პერიოდში საჯარო და სხვა სექტორიდან მიღებულია მატერიალური მარაგები. მიუხედავად სსბასს მოთხოვნისა, კერძო სექტორიდან მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულება არ განსაზღვრულა, საექსპერტო შეფასებაზე მომსახურების შესასყიდად ფინანსური რესურსების სიმცირის გამო და ასევე, ხარჯ-სარგებლიანობის პრინციპის გათვალისწინებით, აღიარებულია თვითღირებულებით (მიღების დოკუმენტის საფუძველზე).

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის მიზნით სსბასს განსაზღვრული ნეტო სარეალიზაციო და ჩანაცვლების ღირებულებები მუნიციპალიტეტის მიერ არ გამოიყენება, კანონმდებლობით განსაზღვრული საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გარდა აუქციონის გზით მარაგების გაყიდვის შემთხვევისა. აუქციონის ჩატარების წესის თანახმად, ექსპერტული შეფასებით დგინდება გასაყიდი საქონლის სარეალიზაციო ფასი, რაც აისახება ბუღალტრულ აღრიცხვაში გასაყიდი მატერიალური მარაგების აღიარების დროს არაკლასიფიცირებული შემოსავლების სახით. გაყიდვის შემთხვევაში სარეალიზაციო ღირებულება აღიარდება რეალიზაციის ხარჯად - სხვა დანარჩენი საქონლისა და მომსახურების ხარჯის კატეგორიაში, ხოლო მიღებული შემოსავალი სრულად აღიარდება დარიცხვის მეთოდით, როგორც საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი. ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში აისახება მოგება ან ზარალი, ხოლო შენიშვნა #15 და შენიშვნა #17 სრული შემოსავალი და სრული ხარჯი.

მუნიციპალიტეტის მიერ იმ მატერიალური მარაგების, რომელთა შესყიდვა საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში ხდება ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებების ფარგლებში და უსასყიდლოდ განაწილდება

კონტროლირებულ ან/და სხვა ერთეულებზე, აღიარების შემთხვევაში, ჩანაცვლების ღირებულების განსაზღვრა არ ხდება და ხარჯად აღიარდება თვითღირებულებით.

მატერიალური მარაგები (გარდა გასაყიდად გამიზნული მატერიალური მარაგებისა, რომელთანაც დაკავშირებულია შემოსავლის მიღება), შესაბამისი პერიოდის ხარჯად აღიარდება:

- ა. განაწილებისას, ექსპლუატაციაში გადაცემის მიზნით გაცემის შემთხვევაში;
- ბ. საკუთრების უფლების და ყველა რისკის გადაცემისას, უსასყიდლოდ განაწილების შემთხვევაში.
- გ. მასთან დაკავშირებული მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, შესაბამისი მომსახურების დადასტურების შემდეგ.
- დ. გადაცემისთანავე ან საბოლოო მოხმარების შემთხვევაში, თუ მატერიალური მარაგები გადაცემულია დადგენილი ნორმების ფარგლებში.

გასაყიდად გამიზნული მატერიალური მარაგები ხარჯად აღიარდება იმ პერიოდში, როცა ხდება მასთან დაკავშირებული შემოსავლის აღიარება, როგორც განსაზღვრულია შემოსავლის სააღრიცხვო პოლიტიკით.

მატერიალური მარაგების დაზიანების, გაფუჭების ან სხვა მიზეზით დანაკარგი და დანაკლისი, აღიარდება როგორც ხარჯი ზარალის სახით იმ პერიოდში, როდესაც ქონდა შემთხვევას ადგილი. მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირება მისი გაუფასურების შედეგად, აღიარდება როგორც „მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირების ხარჯები“. ღირებულების აღდგენის შემთხვევაში აღიარდება როგორც შემოსავალი (კომპენსაცია) – „მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირების უკუგატარებით“. კომპენსირება (შემოსავალი) შეზღუდულია თავდაპირველად ხარჯად აღიარებული თანხით - არ აღემატება ღირებულების შემცირებით აღიარებული ზარალის მოცულობას.

მატერიალური მარაგების ხარჯად აღიარების შემთხვევაში, ხარჯის ჯგუფის და კატეგორიის განსაზღვრა ხდება იმ სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, რომელიც შესაბამება მარაგების ფაქტობრივ გამოყენებას. სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის დადგენისთვის გამოიყენება ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაცია და ბუღალტრული ანგარიშთა გეგმის ინსტრუქცია. ხარჯად აღიარებული მატერიალური მარაგების თვითღირებულების შესაფასებლად მუნიციპალიტეტი იყენებს მარაგების აღრიცხვის სსბასს განსაზღვრულ მეთოდებს - საშუალო შეწონილს, ინდივიდუალური აღრიცხვის, როდესაც ხდება მარაგების გამოყენება ძირითადი აქტივების არსებითი გაუმჯობესებისთვის, ხდება მარაგების ღირებულების ასახვა ძირითად აქტივებზე, რაც სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულია როგორც საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნა. საანგარიშო პერიოდში საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნის გზით ძირითადი აქტივების მიღების ოპერაცია არ განხორციელებულა. მუნიციპალიტეტი ახდენს მატერიალური მარაგების სრულ ინვენტარიზაციას მინიმუმ წელიწადში ერთხელ. მცირეფასიანი გრძელვადიანი აქტივების სინთეზური აღრიცხვა ისეთი წესებით და პირობებით წარმოებს, როგორც სხვა დანარჩენი მატერიალური მარაგების, ხოლო ანალიზური აღრიცხვა და ჩამოწერის პროცედურები ისეთი ფორმით არის დადგენილი, როგორც ძირითადი აქტივების შემთხვევაში.

არაგაცლითი ოპერაციით მიღებული მატერიალური მარაგების, რომელიც არ აკმაყოფილებს სარგებლის მიღების თაობაზე სსბასს განსაზღვრული კრიტერიუმებს, ორგანიზაციის მიერ არ აღიარდება და ასახვისთვის შექმნილია საცნობარო ანგარიში „02 – პასუხსაგებ შენახვაზე მიღებული მარაგები“. საცნობარო ანგარიშზე ჩანაწერის ანუღირების საფუძველია მარაგების გასვლის დამადასტურებელი დოკუმენტის საბუღალტრო სამსახურში

სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები შენიშვნა N4 თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

სხვა მიმდინარე აქტივები ანგარიშგების თარიღისთვის წარმომოხილია წინასწარი(ავანსად) გადასახდელების გადახდით. წინასწარგადახდილი აქტივის შეფასება ხდება გადახდილი თანხის მიხედვით. წინასწარი გადახდები საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულია ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან ბიუჯეტის გადასახდელების გადახდაზე მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად. საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული წინასწარი გადახდები ნაწილობრივ არ ითხოვდა გარანტიის წარდგენას, უმეტეს შემთხვევაში კი წინასწარ გადახდებზე მოქმედი კანონმდებლობით წარმოდგენილია გარანტიები. დამოწმების ვადები სამეურნეო ოპერაციაზე ძირითადად დაცულია, საანგარიშო პერიოდში ადგილი ქონდა გადავადების უმნიშვნელო შემთხვევებს. მიმდინარე აქტივების სახით რიცხული დებიტორული დავალიანებების დაფარვა ხდება აქტივის აღიარებით ან საქონლისა და მომსახურების მიღებით ან გადარიცხული თანხების უკან მობრუნებით. მიმდინარე წელს გადარიცხული თანხის იმავე წელს მობრუნების შემთხვევაში ხდება ბიუჯეტის საკასო ხარჯის შემცირება და შესაბამისი ასიგნების რესურსის აღდგენა, ხოლო მომდევნო წლებში მობრუნების შემთხვევაში, თანხა

მიმართება ბიუჯეტში, როგორც წინა წლის ბიუჯეტის გამოყენებული თანხების მობრუნების შედეგად მიღებული შემოსავლები. სსბასს მიხედვით ამ შემთხვევაში მობრუნებული თანხა არ განიხილება შემოსავლად, აღიარდება როგორც ფინანსური აქტივის კლებით მიღებული რესურსი და წარმოადგენს ბიუჯეტის შემოსულობებს (დაფინანსების წყაროს). შემოსავლად აღიარების პოლიტიკა განსაზღვრულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად და განიხილება როგორც გადახრა სსბასს-დან და სავალდებულოა განმარტებით შენიშვნებში ასეთი ინფორმაციის გამჟღავნება. თუ მობრუნებული თანხის ინდენტიფიცირებისთვის არ არის საკმარისი რეკვიზიტები, თანხა აისახება გაურკვეველი თანხების სახაზინო კოდზე, და ის აისახება ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში - საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრების სახით. შენიშვნა #20 -ში აღნიშნული თანხით კორექტირდება ფინანსური შედეგების მაჩვენებელი და არაპირდაპირი მეთოდით საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები.

გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები - შენიშვნა N5-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები მოიცავს გრძელვადიან სესხებს როგორც საბიუჯეტო, ისე არასაბიუჯეტო (საკუთარი) საქმიანობის ფარგლებში ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებს, სხვა გრძელვადიან ფინანსურ აქტივებს, გრძელვადიან დებიტორულ დავალიანებებსა და არაფულად მოთხოვნებს. გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების თავდაპირველი შეფასებისათვის გამოყენებულია ნომინალური ღირებულება, რომელიც ანგარიშგების თარიღისათვის შეიძლება შემცირებულ იქნეს გაუფასურების ზარალის თანხებით.

სსბასს თანახმად, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციები თვითღირებულებით ფასდება, თუ ინვესტიციები არ ხორციელდება კონტროლირებულ ერთეულებში, მეკავშირე ერთეულებსა თუ ერთობლივ საქმიანობებში. ასეთ შემთხვევებში მათი შეფასება კაპიტალ-მეთოდის გამოყენებით ხდება. მიუხედავად სსბასს ამ მოთხოვნისა, მუნიციპალიტეტის მიერ მის მიერ დაფუძნებულ შპს წილი, როგორც მეკავშირე ერთეულში, აღიარებულია თვითღირებულებით და საანგარიშო პერიოდში კაპიტალ-მეთოდი არ იქნა გამოყენებული. წილების აღრიცხვის წესები განსაზღვრულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნების შესაბამისად და ანგარიშგებაში ასახულია გრძელვადიან ფინანსურ აქტივად - აქცია და კაპიტალის სახით. თუ იგეგმება ანგარიშგების თარიღიდან ერთი წლის (მომდევნო საბიუჯეტო წლის) განმავლობას წილის შემცირება (ამოღება), აქტივი რეკლასიფიცირდება გრძელვადიანი ფინანსური აქტივის მიმდინარე მოკლევადიან ნაწილად და აისახება მოკლევადიანი აქტივების სახით. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად წილების ზრდა/კლება განიხილება ფინანსური აქტივებით ოპერაციად და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში აისახება შემოსულობებად/ გადასახდლებად და არ აღიარდება შემოსავლად და ხარჯად. მეკავშირე ერთეულებიდან დივიდენდების მიღების შემთხვევაში, აღიარდება ბიუჯეტის შემოსავალი.

ძირითადი აქტივები - შენიშვნა #6 -თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებს აღრიცხავს სსბასს 17 -ძირითადი საშუალებები, საფუძველზე და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნების გათვალისწინებით. ძირითადი აქტივი არის გრძელვადიანი მატერიალური აქტივი, რომლებიც გამოიყენება საქონლის ან მომსახურების მიწოდებაში ან ადმინისტრაციული მიზნებისთვის. ძირითადი აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ მაშინ, თუ:

მოსალოდნელია მასთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღება;

შესაძლებელია მისი საიმედო შეფასება;

ღირებულება 500 ლარი და მეტია.

მუნიციპალიტეტი ყველა ძირითად აქტივს აღიარებს იმ თარიღით, როდესაც ისინი იქნა მიღებული, მოპოვებული იქნა მათზე საკუთრების უფლება და ახორციელებს სსბასს ით განსაზღვრულ კონტროლს. ძირითადი აქტივის აღიარება ხდება საწყისი თვითღირებულების მეთოდით. თვითღირებულება მოიცავს ყველა იმ დანახარჯს, რომელთა გაწევა საჭიროა აქტივის მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად. აქტივის შესასყიდ ღირებულებასთან ერთად ის მოიცავს ადგილმდებარეობის მოსამზადებელი სამუშაოების, მიტანისა და მონტაჟის, კვალიფიციური სპეციალისტების მიერ გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯებს, ასევე აქტივის დემონტაჟისა და ადგილმდებარეობის აღდგენის ხარჯებს. ამ შემთხვევაში ყველა დანახარჯის საკასო ოპერაციები ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან გაიწევა ძირითადი აქტივების ზრდის მუხლით. დანახარჯები (ტრანსპორტირების და სათანადო მდგომარეობაში მოყვანისთვის საჭირო სხვა დანახარჯები), რომლის ღირებულების საიმედოდ

შეფასება არ არის შესაძლებელი, აღიარდება, სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით საბიუჯეტო კლასიფიკაციით ან/და ანგარიშთა გეგმით განსაზღვრულ, ხარჯის შესაბამის კატეგორიაში. მუნიციპალიტეტი სარგებლობს ინსტრუქციით განსაზღვრული გამონაკლისებით და ძირითადი აქტივების აღრიცხვის გადაფასების მეთოდს არ იყენებს. უსასყიდლოდ ან ნომინალურ ფასად მიღებული ძირითადი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მისი აღიარებისას, არ მიიჩნევა გადაფასებად ძირითადი აქტივის საბიუჯეტო ორგანიზაციისგან არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღების შემთხვევაში, მოცემული აქტივის აღიარება, სახელმწიფო მმართველობის სექტორის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების პრინციპების გათვალისწინებით, ხდება პირვანდელი (თავდაპირველი) ღირებულებით, ხოლო მუნიციპალიტეტის მიერ კერძო სექტორისგან და საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ასევე უცხო ქვეყნის მთავრობებიდან არაგაცვლითი ოპერაციებით მიღებული ძირითადი აქტივების შეფასება ხდება მიღების თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულების თანხით. სამართლიანი ღირებულების დადგენა ხდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ექსპერტული შეფასებით. იმ შემთხვევაში, როცა მუნიციპალიტეტის მიერ ვერ ხდება ექსპერტულ შეფასებაზე მომსახურების შესყიდვა, შესაბამისი ფინანსური რესურსების არ არსებობის გამო ან ხარჯი-სარგებლიანობის პრინციპით მომსახურების შესყიდვის არაეფექტურობის გამო, ძირითადი აქტივების შეფასება ხდება მიღების დოკუმენტით განსაზღვრული თვითღირებულებით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რის შესახებ ინფორმაცია გამჟღავნდება ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით მუნიშვნებში. მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებს, ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის გამჟღავნების მიზნით, აჯგუფებს არაფინანსური აქტივების და მათზე ოპერაციის საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მეხუთე თანრიგის მიხედვით, ხოლო ცვეთის დარიცხვის მიზნით აჯგუფებს ინსტრუქციით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად. გაუმჯობესებაზე გაწეული დანახარჯებით იზრდება ძირითადი აქტივის ღირებულება იმ შემთხვევაში, თუ იგი ზრდის აქტივის გამოყენების ვადას ან ზრდის მის მომსახურების პოტენციალს და ხარისხს. ნებისმიერი სხვა დანახარჯი აღიარდება, როგორც ხარჯი ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში. ძირითადი აქტივების მიმდინარე რემონტის და არსებითი გაუმჯობესების დანახარჯების შეფასების კრიტერიუმში, გარდა სხვათა, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის და სფსს 2014 განსაზღვრული შეფასების კრიტერიუმებისა, დამატებით არ არის განსაზღვრული. სამეურნეო ოპერაციების დაგეგმვის დროს, ხდება აღნიშნული კრიტერიუმებით შეფასება, მიიღება თუ არა დამატებითი ეკონომიკური სარგებელი თუ მომსახურების პოტენციალი. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ძირითადი აქტივი აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელსაც გამოკლებული აქვს დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

თუ ძირითადი აქტივის შემადგენელი სათადარიგო ნაწილები და დამხმარე მოწყობილობები, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში საჭიროებენ რეგულარულ შეცვლას, რომელთა იდენტიფიცირება - აკმაყოფილებენ თუ არა აქტივების კრიტერიუმებს, არის შესაძლებელი და შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ ძირითადი აქტივების რომელიმე კონკრეტულ ერთეულთან ერთად, მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება ძირითად აქტივებად. ამ შემთხვევაში ძირითადი აქტივების თავდაპირველი შეძენის ან მიღების დროს გაწეულ დანახარჯებს, აგრეთვე ემატება შემდგომში ამ ნაწილების და მოწყობილობების შეცვლისთვის დამატებით გაწეული დანახარჯები, კორექტირებული ამ ნაწილების და მოწყობილობების საბალანსო ღირებულებით. საადრიცხვო პოლიტიკის ეს ცვლილება მუნიციპალიტეტის მიერ გამოიყენება პერსპექტიულად. ძირითადი აქტივები, რომელთა მიღება უშუალოდ არ უკავშირდება ორგანიზაციის მიერ ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღებას, აღიარდება ძირითად აქტივად, თუ მათი დახმარებით მიიღება სარგებელი სხვა ძირითადი აქტივებიდან, რაც შეუძლებელია ამ (დამხმარე) აქტივების არსებობის გარეშე. დამხმარე აქტივების აღრიცხვა წარმოებს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით დადგენილი წესების და შეფასების - არის თუ არა ძირითადი აქტივის განუყოფელი ნაწილი, შესაბამისად. განუყოფელი ნაწილი აღიარდება არსებითი გაუმჯობესებად და აისახება აქტივის მიღების ოპერაციად. არის თუ არა ძირითადი აქტივის განუყოფელი ნაწილი, შეფასებას მუნიციპალიტეტი ახდენს შემდეგი კრიტერიუმებით:

- ა. არის თუ არა შესაძლებელი დამხმარე აქტივის დემონტაჟი მისი ან/და ძირითადი აქტივის დაუზიანებლად;
  - ბ. დამხმარე აქტივის დემონტაჟის და მისი სხვა აქტივზე მონტაჟის დანახარჯები არსებითია და არაეფექტურია დამხმარე აქტივის სამართლიანი ღირებულების გათვალისწინებით;
  - გ. დამხმარე აქტივის დემონტაჟის შემთხვევაში არსებითად მცირდება (ან შეუძლებელია) ძირითადი აქტივიდან ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის შემოდინება.
- მუნიციპალიტეტის მიერ საკუთარი მიზნებისთვის შექმნილი ძირითადი აქტივების (საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნა) თვითღირებულება, ისე განისაზღვრება როგორც შეძენის შემთხვევაში.

მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებზე ცვეთის დარიცხვას აწარმოებს წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის #289 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციის

მიხედვით. ექსპლოატაციაში მყოფ ცვეთად აქტივებზე ა(ა)იპ მიერ მომსახურების ვადები განსაზღვრულია 2021 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული ცვეთის ნორმების შესაბამისად და 2021 წლის 1 იანვრისთვის საბალანსო ღირებულება, აღრიცხვა-ანგარიშების მიზნებისთვის სსბასს 33-—დარიცხვის მეთოდის საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს) პირველად გამოყენება, თანახმად, ის მიჩნეულია დასაშვებ საწყის ღირებულებად. ძირითადი აქტივების ნარჩენი ღირებულების დადგენა არ ხდება, როგორც უმნიშვნელო და არაარსებითი ღირებულება ცვეთადი თანხის გაანგარიშებაში - საჯარო სექტორის ძირითადი მახასიათებელია ძირითადი აქტივების შესყიდვა მისი მომსახურების პოტენციალის სრულად მოხმარების მიზნით. სრულად გაცვეთილი ცვეთადი აქტივის საჯარო სექტორიდან მიღების შემთხვევაში, მუნიციპალიტეტი მოცემული აქტივის ასახავს შესაბამის საცნობარო ანგარიშზე, პირვანდელი (თავდაპირველი) ღირებულებით. ძირითად აქტივს ცვეთა მას შემდეგ აღარ ერიცხება, როდესაც ხდება აღიარების შეწყვეტა. იმ შემთხვევაში, როცა ძირითადი აქტივი მუნიციპალიტეტს ვეღარ აძლევს მომსახურების პოტენციალს ან ეკონომიკურ სარგებელს, აქტივი გაუფასურებულია.

იმ ძირითადი აქტივების, რომელთა შესყიდვა ხდება ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებების ფარგლებში და უსასყიდლოდ განაწილება კონტროლირებულ ერთეულებზე, ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის კაპიტალური გრანტების ხარჯებში აღიარდება საბალანსო ღირებულებით. საანგარიშო პერიოდში გრანტის სახით გასული ძირითადი აქტივები, ასახულია კაპიტალური გრანტის ხარჯებში. გასაყიდი (პრივატიზაცია) ძირითადი აქტივი, რომელიც, თვითღირებულებაზე ინფორმაციის არარსებობის გამო, არ არის აღიარებული, აუქციონის მიზნებისთვის დადგენილი ღირებულებით აღიარდება არაკლასიფიცირებული შემოსავლის სახით გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში. რეალიზაციიდან მიღებული თანხების აღიარების საფუძველია პრივატიზაციიდან მიღებული თანხების ბიუჯეტის შემოსულობებში აღრიცხვის წესები და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით და საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული პირობები - ძირითადი აქტივების რეალიზაციის შედეგად დარიცხვის მეთოდით აღიარებული შემოსავლები, ბიუჯეტში მიიმართება შემოსულობების სახაზინო ანგარიშზე და აღიარდება როგორც შემოსულობები არაფინანსური აქტივების კლებით. საბალანსო ღირებულება აისახება რეალიზაციის ხარჯებში - გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯის სახით. გასაყიდად გამიზნულ ძირითად აქტივებს ანგარიშების თარიღისთვის ცვეთა არ ერიცხება.

მუნიციპალიტეტი არ აღიარებს მემკვიდროებით აქტივებს. ძირითადი აქტივების ინვენტარიზაციას მუნიციპალიტეტი ატარებს წელიწადში ერთხელ (გარდა უძრავი ქონებისა, რომელიც ტარდება სამ წელიწადში ერთხელ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 31 დეკემბრის #364 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ აქტივებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარების და ინვენტარიზაციის შედეგების საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს-ების) საფუძველზე აღრიცხვა-ანგარიშებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციით.

მუნიციპალიტეტის მიერ არ ხდება ძირითადი აქტივების რეკლასიფიცირება საინვესტიციო ქონებად ან/და შეღავათიანი მომსახურების აქტივებად შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკაში სსბასს 16 - საინვესტიციო ქონება, და სსბასს 32 - შეღავათიანი მომსახურების შეთანხმებები: უფლების გადამცემი მოთხოვნების შესაბამისად აღრიცხვის წესების და პირობების განსაზღვრამდე, რომლის შესაბამისი ცვლილებები განხორციელდება გარდამავალი პერიოდის დასრულებამდე, მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი შეზღუდვების და კანონმდებლობაში ცვლილებების საჭიროების შეფასების შედეგების გათვალისწინებით.

არამატერიალური აქტივები -შენიშვნა N8-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტი არამატერიალურ აქტივებს აღიარებს სსბასს 31- არამატერიალური აქტივები, საფუძველზე, რომლის თანახმადაც არამატერიალური აქტივი არის იდენტიფიცირებადი არამონეტარული აქტივი ფიზიკური ფორმის გარეშე. არამატერიალური აქტივი შეიძლება იყოს განთავსებული ფიზიკურ საგანში. როდესაც აქტივი მოიცავს მატერიალურის და არამატერიალურის ელემენტებს, იმის განსაზღვრისას, სსბასს 17 - ძირითადი საშუალებების - მიხედვით იქნეს განხილული თუ სსბასს 31 - არამატერიალური აქტივები, შესაბამისად, მუნიციპალიტეტი ადგენს თუ რომელი ელემენტია უფრო მნიშვნელოვანი და იმის მიხედვით აღიარებს არამატერიალურ აქტივად ან ძირითად აქტივად. არამატერიალურ აქტივად აღიარდება აქტივი

თუ აქტივი იდენტიფიცირებადია, კონტროლდება მუნიციპალიტეტის მიერ და შესაძლებელია აქტივის თვითღირებულების ან სამართლიანი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. იდენტიფიცირებადია აქტივი, თუ იგი: ა. განცალკევებადია, ე. ი შესაძლებელია მისი გამოყოფა ერთეულიდან და გაყიდვა, გადაცემა, ლიცენზირება, გაქირავება ან გაცვლა, ცალკე ან დაკავშირებულ ხელშეკრულებასთან, იდენტიფიცირებად აქტივთან ან

ვალდებულებასთან ერთად, იმის მიუხედავად, აქვს თუ არა განზრახული ერთეულს ამის გაკეთება; ან
ბ. წარმოიქმნება დაკავშირებული სახელშეკრულებო ან სხვა იურიდიული უფლებებით მიუხედავად იმისა, არის
თუ არა ეს უფლებები გადაცემადი ან გამოყოფადი ერთეულისგან ან სხვა უფლებებისგან და
ვალდებულებებისგან.

სსბასს თანახმად, ერთეული აკონტროლებს აქტივს, თუ მას გააჩნია აქტივისგან მომავალი ეკონომიკური
სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღების უფლება და შეუძლია ამ სარგებელზე ან მომსახურების
პოტენციალზე სხვების მიერ წვდომა შეზღუდოს. საწყისი აღიარების შემდეგ, არამატერიალური აქტივი უნდა
აისახოს ნებისმიერი აკუმულირებული ამორტიზაციისა და გაუფასურების ზარალის ოდენობით შემცირებული
თვითღირებულებით.

მუნიციპალიტეტის მიერ ანგარიშგების თარიღისთვის არამატერიალური აქტივი კომპიუტერული
პროგრამების, მონაცემთა ბაზების, ინტელექტუალური საკუთრების სხვა პროდუქტის სახით აღიარებულია ადრე
მოქმედი მეთოდოლოგიით, რომლის საფუძველსაც წარმოადგენდა საბიუჯეტო კლასიფიკაცია და სფს -2014;
შეფასებულია თვითღირებულებით და განსაზღვრული სასარგებლო ვადის მქონე აქტივად. მოქმედ
კანონმდებლობის შესაბამისად ურიცხვად ამორტიზაცია წრფივი მეთოდით ფინანსთა მინისტრის #289 ბრძანებით
დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულადრიცხვასა და ფინანსურ
ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციის მიხედვით და ამორტიზაციის თანხა გროვდება ამორტიზაციის
დამაგროვებელ ანგარიშზე, ამავდროულად საანგარიშო პერიოდის ამორტიზაციის თანხა აღიარდება ხარჯად.
მომსახურების ვადა განსაზღვრულია 2021 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული ამორტიზაციის ნორმების
შესაბამისად და 2021 წლის 1 იანვრისთვის საბალანსო ღირებულება, აღრიცხვა-ანგარიშგების მიზნებითვის
მიჩნეულია საწყის ღირებულებად. ანგარიშგების თარიღისთვის არამატერიალური აქტივის გაუფასურების
ნიშნები არ გამოკვეთილა, საანგარიშო პერიოდში არსებით გაუმჯობესებაზე დანახარჯები არ გაწეულა, რა
დროსაც იზრდება აქტივის თვითღირებულება. არამატერიალური აქტივის აღიარება წყდება:

ა. მისი გასვლისას (არაგაცვლითი ოპერაციით გასვლის ჩათვლით); ან

ბ. როდესაც არავითარი მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ან მომსახურების პოტენციალი არ არის მოსა-
ლოდნელი აქტივის გამოყენებისა და შემდგომი გასვლის შედეგად.

**სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივები-შენიშვნა N 11-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის
შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივების კატეგორია აერთიანებს ფასეულობებს (ძვირფას ქვებს და
ლითონებს, ხელოვნების ნიმუშებს და ა.შ.), მატერიალურ არაწარმოებულ აქტივებს, გარდა მიწისა (მინერალურ და
ენერგო რესურსებს, არაკულტივირებულ ბიოლოგიურ აქტივებს, წყლის რესურსებს, რადიოსიხშირულ სპექტრს და
სხვ.), მემკვიდრეობით აქტივებს (კულტურულ, ისტორიულ, ეკოლოგიურ აქტივებს), დაუმთავრებელ და გასაყიდად
გამიზნულ/გადასაცემ აქტივებს და სხვ.

ა(ა)იპ-ს სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივების სახით აღიარდება დაუმთავრებელი აქტივი, რომლის
აღრიცხვის წესები და პირობები განსაზღვრულია სსბასს 17 -ძირითადი აქტივების, მოთხოვნების საფუძველზე.
დაუმთავრებელ აქტივებს მოქმედი კანონმდებლობით და სსბასს შესაბამისად, ცვეთა არ ურიცხვად. დასრულების
შემდეგ კონვერსიით აღიარდება ძირითად აქტივად. ანგარიშგების თარიღისთვის გაუფასურების ნიშნები არ
გამოკვეთილა. დაუმთავრებელ აქტივებზე შესყიდვის დანახარჯები გაიწევა ძირითადი აქტივების შეძენის
მუხლიდან და ბიუჯეტის მსრულების ანგარიშგებაში აისახება, როგორც არაფინანსური აქტივების ზრდა.
მუნიციპალიტეტის მიერ დაუმთავრებელი აქტივების ღირებულების შეფასება ხდება გაწეული დანახარჯების
ღირებულებით, რომელიც ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან გაიწევა წინასწარი გადახდებით (ავანსად) თუ ეს
გათვალისწინებულია შესყიდვის ხელშეკრულების პირობებით. დაუმთავრებელი აქტივების აღიარება
საფუძველია მუნიციპალიტეტის მიერ ვალდებულების აღიარების იმ შემთხვევაში, როცა შესყიდვის
ხელშეკრულება ითვალისწინებს ეტაპობრივ გადახდებს შესულებული სამუშაოების მოცულობის მიხედვით და
აქტივის მოწოდების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების დასაფარად, გადახდები ხაზინის ერთიანი
ანგარიშიდან წარმოებს სტანდარტულად.

სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების კატეგორია მოიცავს გასაყიდად გამიზნულ არაფინანსურ აქტივებს.
გასაყიდად გამიზნული აქტივების სააღრიცხვო პოლიტიკა გამჟღავნებულია მე-6 შენიშვნაში.

**მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებები -შენიშვნა N12--თან დაკავშირებით
სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

მოკლევადიანი ნასესხები თანხების სახით ასახულია მოკლევადიანი სესხები საბიუჯეტო სახსრებით, ეროვნული ვალუტის მიხედვით. სასესხო ვალდებულებად აღიარებულია არაფინანსური აქტივების სესხის სახით მიღების შედეგად წარმოქმნილი ფინანსური ვალდებულების მიმდინარე გადასახდელები, რომლის დაფარვის ვალდებულება მუნიციპალიტეტს ეკისრება მომდევნო საანგარიშგებო საბიუჯეტო წელს. სესხის მოცულობა განსაზღვრულია მიღებული არაფინანსური აქტივების თვითრიცხვების შესაბამისად. გრძელვადიან ვალდებულებებად განიხილება ყველა ის ვალდებულება, რაც არ წარმოადგენს მოკლევადიან ვალდებულებას, და წარმოადგენს აღნიშნული სასესხო ვალდებულების ნაწილს, რომლის დაფარვაც გათვალისწინებულია შეთანხმების მიხედვით მომდევნო საბიუჯეტო წლის შემდგომ პერიოდებში. ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული გრძელვადიანი ვალდებულებების კატეგორია აერთიანებს ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებით მიღებულ აქტივებთან დაკავშირებით წარმოქმნილ გრძელვადიან ფინანსურ ვალდებულებებს. ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივების აღრიცხვა და ანგარიშგებაში ასახვა ხორციელდება სსბასს 13-ის „იჯარა“- შესაბამისად. ფინანსური იჯარით მიღებული არაფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება და აღირიცხება, როგორც ძირითადი აქტივები, არამატერიალური აქტივები და საინვესტიციო ქონება. ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივები აღიარდება საკუთარი მიზნებისთვის შექმნილი აქტივების მსგავსად. ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივის ცვეთის/ამორტიზაციის განსაზღვრისათვის გამოიყენება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 2 დეკემბრის N289 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქცია „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“.

ინსტრუქციის თანახმად, ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივის ცვეთის თანხა სისტემატურად ნაწილდება იმ პერიოდზე, რომლის განმავლობაშიც ნავარაუდევია აღნიშნული აქტივის გამოყენება, მოიჯარის მიერ საკუთარი ცვეთად/ამორტიზირებადი აქტივების მიმართ გამოყენებული ცვეთის/ამორტიზაციის პოლიტიკის შესაბამისად. თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ მოიჯარე მიიღებს საკუთრების უფლებას ფინანსური იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ, ფინანსური იჯარით აღებული აქტივის სავარაუდო გამოყენების ვადად განისაზღვრება აღნიშნული აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა.

კრედიტორული დავალიანებები, ანარიცხები და სხვა ვალდებულებები -შენიშვნა N13-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

ფინანსური ვალდებულებების და კრედიტორული დავალიანებების კლასიფიცირებისას გათვალისწინება სსბასს 1-ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა, მოთხოვნები მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად კლასიფიცირების თაობაზე და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნები. კრედიტორული დავალიანებები, ანარიცხები და სხვა ვალდებულებები აღირიცხება სსბასს 19 – ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები, შესაბამისად და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის, ანგარიშთა გეგმის და სსბასს გამოყენების წესის შესახებ ინსტრუქციების მოთხოვნების გათვალისწინებით. ფინანსურ ვალდებულებას მუნიციპალიტეტი აღიარებს სამართლიანი ღირებულებით. ვალდებულება აწულირდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი დაიფარა, გაუქმდა ან ხანდაზმულია.

მოკლევადიანი საგადასახადო კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს საბიუჯეტო ორგანიზაციების მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს გადასახადების სახეების მიხედვით. თანამშრომლებთან დაკავშირებული მოკლევადიანი გადასახდელები აერთიანებს თანამშრომლების მიმართ სხვადასხვა მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, მათ შორის, შრომის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით, ქვეყნის შიგნით და ქვეყნის გარეთ მივლინებებთან დაკავშირებით და სხვ. საქონლისა და მომსახურების მოწოდებასთან დაკავშირებით მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს ისეთ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, რომლებიც უკავშირდება საქონლისა და მომსახურების მოწოდებას. გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს სხვადასხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივის (მათ შორის, ძირითადი აქტივის, არამატერიალური აქტივის და ა.შ) მოწოდებასთან დაკავშირებულ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს. სხვა მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები აერთიანებს ისეთ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, რომელთა ასახვა არაა გათვალისწინებული მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებების სხვა ანგარიშებზე. გადასახდელი პროცენტი აერთიანებს ისეთ მოკლევადიან გადასახდელ პროცენტებს, რაც უკავშირდება ნასესხებ სახსრებს, ფინანსური იჯარით აღებულ აქტივებს.

სხვა გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები და არაფულადი ვალდებულებები აღნიშნული კატეგორია აერთიანებს საქონლის და მომსახურების მოწოდებით ღარიცხულ გრძელვადიან კრედიტორულ

დავალიანებებს, არაფინანსური აქტივების მოწოდებით დარიცხულ გრძელვადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, გრძელვადიან ფულად და არაფულად ვალდებულებებს არაგაცვლით ოპერაციებთან დაკავშირებით, ავანსად მიღებულ გრძელვადიან შემოსავლებს და სხვა დანარჩენ გრძელვადიან კრედიტორულ დავალიანებებს და არაფულად ვალდებულებებს.

კრედიტორული დავალიანების აღიარების კრიტერიუმად სსბასს - ით განსაზღვრულ კრიტერიუმებთან ერთად, მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნას - ფინანსური ვალდებულების აღიარება ასიგნებების ფარგლებში, გარდა კანონმდებლობით დადგენილი შემთხვევებისა. მუნიციპალიტეტი იყენებს ინსტრუქციით დადგენილ გამონაკლისებს - შესაბამისი ბიუჯეტის ასიგნებების არარსებობის შემთხვევაში, საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური მომსახურების და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად სხვა უწყვეტი მომსახურების შესყიდვისას, დასაშვებია ოპერაციების აღრიცხვა პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტების მიღების/შექმნის თარიღით და მიკუთვნება იმ პერიოდის ანგარიშგებაზე, რომელ პერიოდშიც მოხდა მათი მიღება/შექმნა. კრედიტორული დავალიანებების აღიარება საბიუჯეტო წლის ფარგლებს გარეთ, საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად (როგორც მრავალწლიანი ხელშეკრულების), ასევე სხვა გრძელვადიანი ვალდებულებების შემთხვევაში, არ ითვალისწინებს მიმდინარე წლის ასიგნებების არსებობას. დავალიანების დაფარვა მომდევნო საბიუჯეტო წელს ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში, სახაზინო მომსახურების პრინციპების შესაბამისად, აისახება მიმდინარე ხარჯებად და გადახდის საფუძვლად გამოიყენება წინა წლის სამეურნეო ოპერაციის დამადასტურებელი პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტი. არაფინანსური აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი მოკლევადიანი (მიმდინარე) კრედიტორული დავალიანებები საბიუჯეტო წლის ფარგლებს გარეთ და არაფინანსური აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებების სახით, აღირიცხება ინფრასტრუქტურული ძირითადი აქტივების მომავალში გადახდის პირობით შესყიდვის დროს (აქტივის სრული თვითღირებულების აღიარებით) კანონმდებლობით ან/და ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული „საგარანტიო თანხები“, რომელიც მომწოდებელს უნაზღაურდება აქტივის მიღების წლის მომდევნო საანგარიშო წლებში იმ მოცულობით, როგორც არის დადგენილი შესყიდვის პირობებით.

წინა წლების ფინანსური ვალდებულებების ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან დაფარვის შემთხვევაში, გადახდა ხდება საბიუჯეტო კლასიფიკაციის იმავე მუხლებიდან, რომელიც შეესაბამება სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსს, გარდა იძულების წესით ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან თანხის ჩამოჭრის შემთხვევისა, როცა საკასო ხარჯის ასახვა ხდება მიმდინარე ტრენსფერების, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის კატეგორიაში.

ვალდებულებები ლეპოზიტივით აისახება ორგანიზაციის სახაზინო ანგარიშზე ან/და კომერციულ ბანკის ანგარიშზე დროებით განთავსებული თანხები, რომელიც საბოლოოდ მიიმართება ბიუჯეტში ან უბრუნდება გამამხდელს. პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები არ აღიარდება საბალანსო მუხლად. არამონეტარული (არაფულადი) ოპერაციებით ვალდებულებების დაფარვა აღიარდება აქტივების ან/და მომსახურების მიწოდების შემთხვევაში.

საანგარიშო პერიოდში ყველა მავალდებულებელი მოვლენა იყო კანონმდებლობის ან/და სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე წარმოშობილი, სსბასს მიხედვით აღიარებულია ანგარიშგების თარიღისთვის; ხოლო **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები**, შესაბამისად, კონსტრუქციული მოვალეობით მავალდებულებელი მოვლენა არ წარმოშობილა და კრედიტორული დავალიანება და ანარიცხი მუნიციპალიტეტის მიერ არ აღიარებულა.

ანარიცხების და პირობითი ვალდებულებების შეფასებას (წესები და პირობები გარემოებების დასადგენად, რომლებშიც უნდა მოხდეს ანარიცხების აღიარება, მათი შეფასება და მათ შესახებ ინფორმაციის საცნობარო ანგარიშებზე ასახვა), მუნიციპალიტეტი ახდენს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკისა და **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები**, საფუძველზე.

ანარიცხი არის ვადით ან თანხით განუსაზღვრელი ვალდებულება. ანარიცხი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, თუ შესრულებულია ქვემოთ ჩამოთვლილი სამივე პირობა:

- მუნიციპალიტეტს გააჩნია მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული მოვალეობა წარსული მოვლენის შედეგად;
- სავარაუდოა, რომ მოვალეობის დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გასვლა;
- შესაძლებელია მოვალეობის თანხის საიმედოდ შეფასება.

პირობითი ვალდებულება არის:

- შესაძლო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენის შედეგად და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ან არ ექნება ერთ ან უფრო მეტ განუსაზღვრელ

მომავალ მოვლენას, რომლებიც სამინისტროს სრული კონტროლის ქვეშ არ იმყოფება; ან

• ამჟამინდელი ვალდებულება, რომელიც გამომდინარეობს წარსული მოვლენისაგან, მაგრამ არ არის აღიარებული, ვინაიდან:

- ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსის გადინება; ან

- ვერ ხერხდება ვალდებულებათა თანხის საიმედოდ შეფასება.

ანარიცხების შეფასება და აღიარება ხდება ანგარიშების თარიღისთვის. ფინანსური ანგარიშების მიზნებისთვის, ზუსტდება საანგარიშო პერიოდში შეფასებული პირობითი ვალდებულებები, ანგარიშების თარიღისთვის არსებული გარემოებების გათვალისწინებით. ანარიცხების შეფასების დროს თუ დადგინდება, რომ მოსალოდნელი აღარ არის ვალდებულების დასაფარად საჭირო ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გასვლა, მოხდება ანარიცხების უკუგატარება. პირობითი ვალდებულების ცვლილების შემთხვევაში, როცა შედეგად აღიარდება ვალდებულება, აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშებაში, რომელშიც მოხდა აღნიშნული ცვლილება.

ანგარიშების თარიღისთვის ანარიცხად აღიარებული თანხის დანახარჯების საიმედოდ შეფასებისთვის, მუნიციპალიტეტი იყენებს წინა სამი საანგარიშო პერიოდში მსგავსი ოპერაციებიდან მიღებულ გამოცდილებას თუ დამოუკიდებელი ექსპერტების ანგარიშებით არ არის გამყარებული სანდოობა. შეფასებისას საანგარიშებო პერიოდის დამთავრების შემდეგ მომხდარი მოვლენებისაგან მიღებულ დამატებით მტკიცებულებაც გაითვალისწინება.

განუსაზღვრელობას, რომელიც თან ახლავს ანარიცხთან დაკავშირებული დანახარჯების თანხას, მქდავდება ფინანსური ანგარიშების განმარტებით შენიშვნებში. მუნიციპალიტეტის სპეციფიკისთვის ფულის დროითი ღირებულება არარსებითია, და არ ხდება ანარიცხების დისკონტირება.

ანარიცხებით ვალდებულების აღიარება ხდება შესაბამისი საბიუჯეტო ასიგნების გარეშე.

ანგარიშების თარიღისთვის ვალდებულებებთან მიმართებით მუნიციპალიტეტის მიერ ანარიცხების აღიარების საჭიროება არ არის.

პირობითი ვალდებულება არის:

ა. შესაძლო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენებისაგან და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ან არ ექნება ერთ ან უფრო მეტ განუსაზღვრელ მომავალ მოვლენას, რომლებიც ერთეულის სრული კონტროლის ქვეშ არ იმყოფება; ან

ბ. ამჟამინდელი ვალდებულება, რომელიც გამომდინარეობს წარსული მოვლენებისაგან, მაგრამ არ არის აღიარებული, ვინაიდან:

- ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გადინება; ან

- ვერ ხერხდება ვალდებულებათა თანხის შეფასება საფუძვლიანად და საიმედოდ. მოვალეობა, რომლის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია, ვალდებულებად არ აღიარდება და აისახება პირობით ვალდებულებად.

სასამართლო და სხვა ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ დაკისრებულ ვალდებულებაზე, რომელზედაც მუნიციპალიტეტს გააჩნია სოლიდარული პასუხისმგებლობა, პირობით ვალდებულებას წარადგენს იმ ნაწილში, რომელიც სხვა მხარის მიერ დაიფარება. მოვალეობის საიმედოდ შეფასებისთვის დადგენილია

„მოსალოდნელი შედეგების დიაპაზონი“, რომელიც გამოიყენება ანარიცხების აღიარებისათვის, შემდეგი სახით: ვალდებულების წარმოშობის დაბალი ალბათობა - 50%-მდე; ვალდებულების წარმოშობის საშუალო ალბათობა 50 %-დან 80%-მდე; ვალდებულების წარმოშობის მაღალი ალბათობა -80% ზე მეტი. ვალდებულების წარმოშობის დაბალი ალბათობის შემთხვევაში ინფორმაციას მქდავდება ფინანსური ანგარიშების განმარტებით ბარათში; ვალდებულების წარმოშობის საშუალო ალბათობის შემთხვევაში - ასახავს პირობით ვალდებულებას; ვალდებულების წარმოშობის მაღალი ალბათობის შემთხვევაში - აღიარებს ანარიცხებს (გარდა იმ შემთხვევისა როდესაც შეუძლებელია საიმედოდ შეფასება).

ანგარიშების თარიღისთვის პირობით ვალდებულებები მუნიციპალიტეტს არ ერიცხება. მუნიციპალიტეტი სსბასს 19 განსაზღვრული წამგებიანი ხელშეკრულებების შემთხვევები არ აქვს და მასთან დაკავშირებული ანარიცხების შექმნის წესები და პირობები არ არის დადგენილი.

შემოსავლები გადასახადებიდან, გრანტებიდან და სხვა, შენიშვნა N14 _თან დაკავშირებით საადრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტი არაგაცვლითი ოპერაციებით, მათ შორის სასაქონლო ფორმით, მიღებული შემოსავლების აღრიცხვას დარიცხვის მეთოდით აწარმოებს სსბასს 23 – „შემოსავალი არაგაცვლითი

ოპერაციებიდან“, საფუძველზე. შემოსავლები აღიარდება, როდესაც სავარაუდოა ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღება და მისი საიმედოდ შეფასება შესაძლებელია. შემოსავლად აღიარება ხდება უპირობო მოთხოვნების წარმოქმნის შემთხვევაში. მუნიციპალიტეტს აქვს შემდეგი სახის შემოსავლები არაგაცვლითი ოპერაციებიდან:

ა. გადასახადები ბ.

გრანტები

გ. ჯარიმები, სანქციები და საურავები

დ. ტრანსფერები (ნებაყოფილებითი), რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული

გადასახადები მუნიციპალიტეტის მიერ აღირიცხება საკასო მეთოდით. სტანდარტის მოთხოვნებიდან გადახრა ძალაშია, ხაზინის ელექტრონული მთავარი წიგნის შემოსავლის აღრიცხვის ფუნქციონალის სრულად ამოქმედებამდე. საგადასახადო კანონმდებლობით არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად წარმოქმნილი აქტივის (ბიუჯეტის ფულადი სახსრების სახით) განსაზღვრების და აღიარების კრიტერიუმები (აღრიცხვის საკასო მეთოდის გამოყენებით), და შედეგად შემოსავლის აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. შეცდომით აღიარებული საგადასახადო შემოსავალი ანუღირდება უკუგატარებით. საგადასახადო კანონმდებლობის თანახმად, მუნიციპალიტეტი არ იღებს გადასახადების საავანსო შემოსულობებს.

გრანტების სახით მუნიციპალიტეტი იღებს შემოსავლებს მონეტარული (ფულადი) ფორმით და არამონეტარული (არაფულადი) ფორმით. ფულადი ფორმით მიღებული გრანტის სახეებია ბიუჯეტის შემდეგი შემოსავლები:

ა. საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიმდინარე დანიშნულების გრანტები;

ბ. მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად;

გ. სპეციალური ტრანსფერი საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდიდან გამოყოფილი თანხებით;

დ. სპეციალური ტრანსფერი საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან გამოყოფილი თანხებით;

ე. კაპიტალური ტრანსფერი;

ვ. მიმდინარე ტრანსფერი;

ზ. გრანტები თვითმმართველი ერთეულის სსიპ(ებ)-დან/ა(ა)იპ(ბ)-დან;

თ. სხვა არაკლასიფიცირებული გრანტები;

ი. სხვა კაპიტალური გრანტები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

გრანტით მიღებული ბიუჯეტის ფულადი სახსრების გამოყენებაზე დაკისრებული შეთანხმებები წარმოდგენილია კანონებსა და სამართლებრივ ნორმებში და თავისი შინაარსით სამართლებრივად ქმედითუნარიანია. გრანტის მიღების შეთანხმება შინაარსით წარმოადგენს „შეზღუდვას“, საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული (ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის ტრანსფერების გადაცემის მარეგულირებელი) კანონმდებლობის თანახმად. თუ შემოსავალი მიიღება „შეზღუდვით“ (როცა აქტივის უკან დაბრუნების ვალდებულება არ არის), მუნიციპალიტეტი აღიარებს შემოსავალს. იმ შემთხვევაში, როცა აქტივს თან მოჰყვება კონკრეტული პირობა („შემოსავალი პირობით“), მუნიციპალიტეტი აღიარებს ვალდებულებას, ხოლო შემოსავალი აღიარდება პირობით განსაზღვრული ვალდებულების შესრულებისას.

მუნიციპალიტეტის მიერ აღმინისტრირებული ჯარიმები, სანქციები და საურავების სახით შემოსავლები აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით, ხოლო დანარჩენი, როგორც გამონაკლისი, საკასო მეთოდით, ვინაიდან მათი აღმინისტრირება კანონმდებლობით ხდება ცენტრალური ხელისუფლების ორგანოების მიერ და პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტთან წვდომა მუნიციპალიტეტს არ გააჩნია, სანამ ხაზინის მთავარ წიგნის ფუნქციონალი ამუშავდება. ჯარიმების დაკისრების თაობაზე მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, მუნიციპალიტეტის მიერ ჯარიმის დარიცხვის მეთოდით შემოსავლად აღიარებით მისაღები თანხა შეესაბამება აქტივის კრიტერიუმებს - სავარაუდოა აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელისა და მომსახურების პოტენციალის შემოდინება ერთეულში, და შესაძლებელია აქტივის რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება;

კანონმდებლობით განსაზღვრული ნორმებით მუნიციპალიტეტს გააჩნია სამართლებრივად ქმედითი მოთხოვნა, და შესაბამისად დაკმაყოფილებულია შემოსავლად აღიარებაზე სტანდარტის მოთხოვნები. შემოსავალი მიეკუთვნება მუნიციპალიტეტის მიერ დადგენილი პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტით (სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით) განსაზღვრულ საანგარიშგებო პერიოდს.

მუნიციპალიტეტის მიერ მიღებული ტრანსფერები, როგორც არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებული ფულადი ფორმით შემოსავლები აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით. ტრანსფერებით მიღებული შემოსავლების დარიცხვის მეთოდით აღიარება ხდება შემოსავლების უპირობო მოთხოვნის შემთხვევაში, რაც დადასტურებულია შესაბამისი სამსახურის მიერ, ტრანსფერის მიღებაზე არსებული შეთანხმების შინაარსის მიხედვით. მუნიციპალიტეტი არ

აღიარებს დაპირებულ ობიექტებს აქტივების ან შემოსავლის სახით. თუ შემდგომში ხდება დაპირებული ობიექტის გადაცემა, იგი აღიარდება როგორც საჩუქარი ან შემოწირულობა. სსბასს 19-ის მოთხოვნათა თანახმად დაპირებები პირობით აქტივებად მქდავდება განმარტებით შენიშვნებში. შეთანხმების შინაარსის შესაბამისად, ტრანსფერით მიღებული შემოსავალი აღიარდება იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც დადასტურდება მიღების სამეურნეო ოპერაცია.

სახელმწიფოსადმი მიყენებული ზიანის ანაზღაურებიდან მიღებული შემოსავალი, დარიცხვის მეთოდით აღიარდება მუნიციპალური სამსახურების მიერ კანონმდებლობის შესაბამისად ზიანის დაკისრების დამადასტურებელი დოკუმენტის (საადრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით) საფუძველზე. სახელმწიფოებო პირობების დარღვევის გამო დაკისრებული პირგასამტეხლოები, აღირიცხება მუნიციპალიტეტის სამსახურების და კონტროლირებული ერთეულების მიერ დადგენილი ფორმით (საადრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით) ინფორმაციის წარმოდგენის შემთხვევაში. არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღებული აქტივის თავდაპირველი შეფასება ხდება მისი მიღების თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით, თუ აქტივი კერძო სექტორიდან მიიღება. აღნიშნული მოთხოვნა არ ვრცელდება სასაქონლო ფორმით საჯარო სექტორის ერთეულიდან მიღებული შემოსავლების აღიარების დროს. საანგარიშო პერიოდში მიღებული აქტივების აღიარებაზე ინფორმაციები გამდავებულია მე-3, მე-6 და მე-8 შენიშვნაში, რაც წარმოადგენს სასაქონლო ფორმით არაგაცვლითი ოპერაციებით მიღებული შემოსავლების საადრიცხვო პოლიტიკას.

შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან შენიშვნა N15 თან დაკავშირებით საადრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამდავება

მუნიციპალიტეტის მიერ გაცვლითი ოპერაციებისა და მოვლენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავლის აღრიცხვა დარიცხვის მეთოდით წარმოებს სსბასს 9 – “შემოსავალი გაცვლითი ოპერაციებიდან”, განსაზღვრული წესის და მოთხოვნების მიხედვით. ა(ა)იპ- აღრიცხავს გაცვლითი ოპერაციებისა და მოვლენების შედეგად წარმოშობილ შემდეგი სახის შემოსავლებს:

- ა) მომსახურების გაწევა;
- ბ) საქონლის გაყიდვა;
- გ) სხვა პირთა მიერ მუნიციპალიტეტის კუთვნილი აქტივების გამოყენებით პროცენტების და ღირებულებების მიღება.

გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავლის არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლიდან გამიჯვნა მუნიციპალიტეტის მიერ ოპერაციის შინაარსის მიხედვით ხდება, რომლის იდენტიფიცირებისთვის დადგენილი მოთხოვნების შესრულების შემთხვევაში ივსება შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის პირველადი დოკუმენტი, რომელთა დამტკიცების წესები ითვალისწინებს ფორმის დასახელებაში მითითებას, ოპერაცია გაცვლითია თუ არაგაცვლითი (საადრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით). შემოსავლად აღიარება ხდება სტანდარტის შესაბამისად, უპირობო მოთხოვნების წარმოქმნის შემთხვევაში.

მუნიციპალიტეტის შემოსავალი, კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც ერთეულის მიერ თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის მიღებული ან მისაღები მომსახურების პოტენციალის, ასევე ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას. ასევე, მუნიციპალიტეტის კონტროლირებული ერთეულების მიერ, ადგილობრივი თვითმმართველობის სახელით ან მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას.

მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სტანდარტის კრიტერიუმების პრაქტიკაში გამოყენების მითითებებს და გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლის ბუღალტრული აღრიცხვის პრაქტიკულ გამოცდილებას და ბუღალტრულ აღრიცხვაზე მომუშავეთა უნარ-ჩვევებს. გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლის სახეების მიხედვით, შემოსავლების სპეციფიკის გათვალისწინებით, დადგენილია შეფასების პირობები - თუ როდის მიიჩნევა სტანდარტით განსაზღვრული კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულად და შეიძლება შემოსავლის აღიარება:

- ა) მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული შემოსავლების შეფასებისთვის პირობები ითვლება დაკმაყოფილებულად თუ:
  - ა.ა შემოსავლის ოდენობის განსაზღვრა შესაძლებელია საიმედოდ;
  - ა.ბ. მოსალოდნელია მოცემულ ოპერაციასთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის შემოსვლა ერთეულში;

ა.გ. შესაძლებელია მომსახურების გაწევის ხელშეკრულების შესრულების სტადიის საიმედოდ შეფასება საანგარიშგებოთარიღისთვის.

ბ) საქონლის გაყიდვით მიღებული შემოსავლების შეფასებისთვის პირობები ითვლება დაკმაყოფილებულად თუ:
ბ.ა. ერთეული მყიდველს გადასცემს საქონლის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა მნიშვნელოვან რისკსა და სარგებელს;

ბ.ბ. შესაძლებელია შემოსავლის ოდენობის საიმედოდ განსაზღვრა;

ბ.გ. მოსალოდნელია, რომ მოცემული ოპერაციიდან ერთეული მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს ან მომსახურების პოტენციალს.

გ) სხვა პირთა მიერ ერთეულის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავლის შეფასებისთვის პირობები დაკმაყოფილებულია თუ:

გ.ა. ხელშეკრულების პირობების მიხედვით საიმედოდ არის შეფასებული მისაღები პროცენტების და მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით მისაღები დივიდენდების მოცულობა;

გ.ბ. მოსალოდნელია შემოსავლებიდან ეკონომიკური სარგებლის მიღება.

მომსახურების გაწევის ოპერაცია მუნიციპალიტეტის მიერ ხორცილდება ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია ხელშეკრულება) ან/და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია კანონმდებლობა). მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული შემოსავლებია აგრეთვე აღმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები. აღმინისტრაციული მოსაკრებლები შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, წარმოადგენს საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციის კატეგორიას, ხოლო სხბასს თანახმად არის მომსახურებით მიღებული შემოსავლები. მომსახურება გაიწევა კანონმდებლობის შესაბამისად (ხელშეკრულებები არ ფორმდება). თითოეული მხარის უფლებები განსაზღვრულია მოსაკრებლების შესახებ კანონმდებლობით.

ხელშეკრულების საფუძველზე გაწეული მომსახურებით მიღებული შემოსავლების საიმედოდ შეფასების პირობების დასაკმაყოფილებლად, მუნიციპალიტეტს სხვა მხარეებთან შეთანხმებული აქვს შემდეგი საკითხები:

ა. თითოეული მხარის უფლებები, მომსახურების მიწოდებასა და მიღებასთან დაკავშირებით;

ბ. გასაცვლელი ანაზღაურების პირობები;

გ. ანგარიშსწორების წესი და ვადები.

თუ შეუძლებელია მომსახურების გაწევის ოპერაციის შედეგის საიმედოდ შეფასება, შემოსავალი არ აღიარდება.

სხვა პირთა მიერ ერთეულის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავალია:

ა. დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტები;

ბ. ადგილობრივი ხელისუფლების წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების და კერძო საწარმოების მოგებიდან მიღებული დივიდენდები.

დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლების აღიარების დროა მხარეთა შეთანხმებით, ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული საანგარიშგებო თვის თარიღი, როცა მუნიციპალიტეტს წარმოეშობა უპირობო მოთხოვნის უფლება (საადრინცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით). დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტებით მიღებული შემოსავლების სახით კომერციული ბანკის მიერ ჩარიცხული სარგებლის და აღიარებული შემოსავლების მოცულობების შეუსაბამობის შემთხვევაში, მუნიციპალიტეტი კომერციულ ბანკთან აფორმებს ურთიერთშედარების აქტს და აქტის შედეგები საანგარიშგებო პერიოდში აღრიცხვაში აისახება სტანდარტების მოთხოვნების მიხედვით: ზუსტდება აღიარებული შემოსავალი ზრდის ან/და კლების მიმართულებით და შესაბამისი თანხით აისახება ბუღალტრულ ოპერაციებში: წარმოიშობა ან დებიტორული ანკრედიტორული დავალიანება და იმავდროულად გასწორდება საკასო ოპერაციებით ან გაითვალისწინება მომავალი თვის ანგარიშსწორების დროს, ხელშეკრულების პირობების თანახმად.

ადგილობრივი ხელისუფლების წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების მოგებიდან მიღებული დივიდენდების სახით შემოსავლების აღიარების დროა მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, მუნიციპალიტეტის შესაბამისი ორგანოს გადაწყვეტილება დივიდენდების ბიუჯეტში ჩარიცხვის თაობაზე.

მუნიციპალიტეტის მიერ საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავლების დამახასიათებელი სპეციფიკაა, რომ საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკებისა და სარგებლის გადაცემა ემთხვევა მყიდველისათვის იურიდიული ან ქონებრივი უფლებების გადაცემას და ამ მომენტში ითვლება საადრინცხვო პოლიტიკით დადგენილი პირობა შესრულებულად და დასტურდება პირველადი ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტით. მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი გაყიდვის წესები და პირობები აკმაყოფილებს სხბასს 12 - სასაქონლო-მატერიალური ფასულობები, მატერიალური მარაგების განმარტებას (მუხლი 9. (გ) პუნქტი. - ინახება გაყიდვის ან განაწილებისათვის ოპერირების ჩვეულებრივ რეჟიმში) და მუნიციპალიტეტის მიერ, გასაყიდი საქონლის

ღირებულების შეფასების ექსპერტული დასკვნა, განიხილება მატერიალური მარაგების ღირებულების ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებად, რადგან გაყიდვისათვის სტანდარტით განსაზღვრული პირობა - „შესაძლებელია მომსახურებაზე უკვე გაწეული და ხელშეკრულების მთლიანად შესრულებისთვის საჭირო დანახარჯების საიმედოდ შეფასება“ მუნიციპალიტეტის მიერ არ გაითვალისწინება, ვინაიდან ღებულების და მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, მომსახურების გაწევა და შემოსავლების მობილიზაცია, წარმოადგენს საოპერაციო საქმიანობას, რომლის განხორციელება ფინანსდება საბიუჯეტო ასიგნებების ფარგლებში და შემოსავლების სახეების მიხედვით გაწეული დანახარჯების იდენტიფიცირება მისი საიმედო შეფასების მიზნით, არ არის შესაძლებელი. რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლები მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში აისახება შემოსულობების შესაბამის სახაზინო კოდებზე.

იჯარით მიღებული შემოსავლები, არის შემოსავლები მიღებული სხვა პირთა მიერ მუნიციპალიტეტის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად ან/და მომსახურების რეალიზაციით; მუნიციპალიტეტის მიერ იჯარით მიღებული შემოსავლის სახეებია:

- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების საკუთრებაში არსებული მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან მიღებული შემოსავალი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული შენობებისა და ნაგებობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან, მიღებული შემოსავალი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული მანქანა-დანადგარების და მოწყობილობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან მიღებული შემოსავალი.

იჯარით მიღებული შემოსავლების, როგორც გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებულის, აღრიცხვის წესებში და პირობებში გათვალისწინებულია **სსბასს 13 -იჯარა**, წესები, პირობები და მოთხოვნები - იჯარის კლასიფიცირების მიზნებისთვის და ასევე შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნები - შემოსავლების სახეების კლასიფიცირების მიზნებისთვის.

მუნიციპალიტეტის მიერ იჯარით გაცემული ქონება კლასიფიცირებულია საოპერაციო იჯარად. იჯარა კლასიფიცირებულია საოპერაციო იჯარად შინაარსის მიხედვით, მიუხედავად ქონების გადაცემის სხვადასხვა ფორმებისა. არაწარმოებული აქტივის სხვა ერთეულზე სარგებლობაში გადაცემით მიღებული შემოსავალი - რენტა, არის იჯარით შემოსავალი. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, რენტა მიიღება მიწის, როგორც სსბასს 17 თანახმად, ძირითადი აქტივის იჯარით ან გაქირავებით; წარმოებული აქტივების იჯარით განსაზღვრული შემოსავლები აღიარდება როგორც საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები - შემოსავალი შენობებისა და ნაგებობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) და შემოსავალი მანქანა-დანადგარებისა და მოწყობილობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან. ეს შემოსავლები მიიღება არაწარმოებული აქტივების გამოყენებაზე და წარმოებული აქტივებით მომსახურებაზე ხელშეკრულებების საფუძველზე. ხელშეკრულების პირობების გათვალისწინებით შემოსავალი დარიცხვის მეთოდით აღიარდება.

იჯარით მიღებული შემოსავლების აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილებამდე, ბიუჯეტის შემოსავლებში ჩარიცხული იჯარის გადასახდელები, თანხის ჩარიცხვის დამადასტურებელი სახაზინო ამონაწერების საფუძველზე, აღირიცხება ფინანსურ აქტივად და ამავდროულად ვალდებულებად, წინასწარ მიღებული შემოსავლის სახით. როცა მუნიციპალიტეტი შეასრულებს მიღებულ რესურსებთან მიმართებით ვალდებულებად აღიარებულ მიმდინარე მოვალეობას და დადასტურდება მეიჯარის მიმართ უპირობო მოთხოვნის წარმოშობა, ამცირებს აღიარებული ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და აღიარებს ამ შემცირების ტოლი თანხის შემოსავალს. საანგარიშო პერიოდში არაფულადი ოპერაციებით (ბარტერული და სხ.) მუნიციპალიტეტის მიერ შემოსავლის მიღების შემთხვევების არ არსებობის გამო, ბარტერული და სხვა ფორმით შემოსავლების აღრიცხვის წესები და პირობები სააღრიცხვო პოლიტიკით არ არის განსაზღვრული. გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავლების აღრიცხვისთვის მუნიციპალიტეტის მიერ გამოიყენება ბუღალტრული პირველადი აღრიცხვის როგორც გარე, ასევე შიდა ფორმები (სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული ფორმით).

სტანდარტის პირობების თანახმად, მუნიციპალიტეტის მიერ გაცვლითი ოპერაციით მიღებული ბიუჯეტის შემოსავლის სამართლიანი ღირებულების დადგენა არ ხდება, ვინაიდან ანაზღაურება ხდება ფულადი სახსრებით და შესაბამისად, შემოსავლის თანხაც მიღებული ან მისაღები ფულადი სახსრების ტოლია.

თუ თანხა უკვე ასახულია შემოსავალში, რომლის ამოღების ალბათობა ნულის ტოლია, მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება როგორც ხარჯი იმ პერიოდში, როცა მოქმედი კანონმდებლობით დადგინდა შემოსავლის აღიარებით წარმოქმნილი აქტივის არარეალურობა (არარეალური დებიტორული დავალიანება). არარეალური დებიტორული დავალიანების, როგორც სააღრიცხვო შეფასების ცვლილების შედეგის ასახვის წესები განსაზღვრულია **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულები**, განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკის

შესაბამისად. შეცდომით აღიარებული შემოსავალი ანუღირდება უკუგატარებით, შეცდომის აღმოჩენის პერიოდში და მიეკუთვნება იმ საანგარიშო პერიოდს როცა შეცდომა იქნა აღმოჩენილი.

გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლების კლასიფიცირების კრიტერიუმად გამოყენებულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაცია. შემოსავლის სახეები და შემოსავლის აღრიცხვის სამუშაო ბუღალტრული ანგარიშთა გეგმა შესაბამისობაშია შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციასთან.

სხვადასხვა შემოსავლები და ხარჯები - შენიშვნა N18 - თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტის მიერ სხვა შემოსავლებად აღიარდება შემდეგი შემოსავლები:

ა. უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების შედეგად ფლობიდან მიღებული მოგება; ბ.

ფლობის შედეგად მიღებული სხვა მოგება;

შემოსავლები - უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების შედეგად ფლობიდან მიღებული მოგება, მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება **სსბას 4 - „უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგები“**, მიხედვით. ორგანიზაცია უცხოურ ვალუტაში ყიდულობს საქონელს ან მომსახურებას, რომლის ფასიც გამოსახულია უცხოურ ვალუტაში და სესხულობს სახსრებს, შედეგად ფინანსური ვალდებულებები გამოსახულია უცხოურ ვალუტაში. თავდაპირველი აღიარებისას უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაცია, რომლის შედეგად მიიღება შემოსავალი, ჩაიწერება ეროვნულ ვალუტაში, ლარსა და უცხოურ ვალუტას შორის ოპერაციის განხორციელების თარიღისათვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის გამოყენებით; ხოლო თითოეული საანგარიშგებო თარიღისათვის, როგორც ფულადი მუხლები, გადაანგარიშდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული სავალუტო კურსის გამოყენებით. უცხოურ ვალუტაში ასახული ფულადი აქტივები და ვალდებულებებია, რომელთა არსებითი მახასიათებელი არის უფლება, მიიღო ან ვალდებულება, რომ შეასრულო ვალუტის ერთეულის ფიქსირებული ან განსაზღვრული ოდენობა. უცხოურ ვალუტაში გამოსახული არაფულადი მუხლებია, რომელთა მნიშვნელოვან მახასიათებელს წარმოადგენს უფლების არქონა, მიიღო ან ვალდებულება, რომ შეასრულო ვალუტის ერთეულის ფიქსირებული ან განსაზღვრული ოდენობა. საანგარიშგებო თარიღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად. გადაანგარიშებას ექვემდებარება უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ფულადი მუხლები, ხოლო უცხოურ ვალუტაში გამოსახული არაფულადი მუხლები, არ გადაანგარიშდება.

შემოსავალი ფლობის შედეგად მიღებული სხვა მოგებით, მოიცავს აქტივების/ვალდებულებების ფლობის და გადაფასებების და კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციების ფლობით მიღებული მოგების სახით მიღებულ შემოსავლებს. შემოსავლების ეკონომიკური შინაარსის შეფასების და სამუშაო ბუღალტრული ანგარიშების სტრუქტურის ჩამოყალიბებისას გათვალისწინებულია სსბასს მოთხოვნები აქტივების გადაფასების შედეგების აღრიცხვის წესების თაობაზე და GFS 2014 - სახელმწიფო ფინანსების სტატისტიკის სახელმძღვანელოს მოთხოვნები, ოპერაციის გარეშე სხვა მოვლენებით წარმოშობილი შემოსავლების აღრიცხვის თაობაზე. სხვა ეკონომიკური ნაკადებიდან მიღებული შემოსავლების სტრუქტურა (ცალკეულ შემთხვევებში-შიდა ფაქტორებით გამოწვეული აქტივების გაუფასურებების აღიარების და გაუფასურების აკუმულირების ანგარიშებზე ასახვის დროს) შეესაბამება **სსბასს 21 - ფულადი სახსრების არწარმომქმნელი აქტივების გაუფასურება** და **სსბასს 26 - ფულადი სახსრების წარმომქმნელი აქტივების გაუფასურება**, განსაზღვრული ცალკეული აქტივის გაუფასურების ზარალის კომპენსირების ეკონომიკურ შინაარსს და გათვალისწინებულია GFS 2014 -სახელმწიფო ფინანსების სტატისტიკის სახელმძღვანელოს მოთხოვნები, ოპერაციის გარეშე სხვა მოვლენებით წარმოშობილი შემოსავლების აღრიცხვის თაობაზე, ვინაიდან მუნიციპალიტეტი სსბასს პირველად გამოყენების დროს, სრულად ვერ აკმაყოფილებს გაუფასურების მარეგულირებელი სტანდარტების მოთხოვნებს. სამუშაო ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურით განსაზღვრული შესაბამისი აქტივების გაუფასურების ზარალის კომპენსირება მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება შემოსავლად, აქტივის გაზრდილი საბალანსო ღირებულების ტოლი მოცულობით, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც მიღებული იქნებოდა, წინა წლებში გაუფასურების აღიარება რომ არ მომხდარიყო.

დარიცხული ხარჯები, გრანტები და სუბსიდიები_შენიშვნა N17 თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტის მიერ ხარჯები დარიცხვის მეთოდით აღიარდება. ხარჯები მოიცავს "ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით" განსაზღვრული ხარჯებს მონეტარული და არამონეტარული ოპერაციების შედეგად, ასევე მოიცავს ისეთ ხარჯებს, როგორებიცაა საექვო მოთხოვნების/ღირებულების შემცირების/გაუფასურების ხარჯები, არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული ზარალი. ხარჯების სააღრიცხვო პოლიტიკა განსაზღვრულია:

- სსბასს დადგენილი წესების და პირობებით;
- საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნებით;
- საბიუჯეტო კოდექსით დადგენილი პირობებით;
- სახაზინო მომსახურების პრინციპებით და მოთხოვნებით;
- მუნიციპალიტეტის საქმიანობის მარეგულირებელი კანონმდებლობის მოთხოვნებით;
- სახელმწიფო ფინანსების სტატისტიკის სახელმძღვანელოს GFS 2014 მოთხოვნებით, გაცვლითი და არაგაცვლითი ოპერაციებით ხარჯების აღრიცხვაზე.

მუნიციპალიტეტი ხარჯს აღიარებს სსბასს განსაზღვრული პირობების შესაბამისად:

ა. მომსახურების მიღებისას:

- ა.ა. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნისთანავე, რის შედეგადაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის შემცირება;
- ა.ბ. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნისთანავე, რის შედეგადაც მოსალოდნელია მომსახურების პოტენციალის შემცირება, აქტივების გასვლის/მოხმარების შედეგად;
- ბ. აქტივების გამოყენებით/გასვლით მომსახურების პოტენციალის შემცირებისას;
- გ. როცა მცირდება წმინდა აქტივები/კაპიტალი აქტივების/ვალდებულებების ფლობით მიღებული ზარალის შედეგად.
- გ.ა. უცხოურ ვალუტაში შეფასებული აქტივების/ვალდებულებების კურსთა შორის სხვაობით მიღებული ზარალით;
- გ.ბ. უცხოურ ვალუტაში ნაშთის კურსთა შორის სხვაობის შედეგად მიღებული ზარალით; გ.გ. აქტივების/ვალდებულებების გადაფასებით მიღებული ზარალით.

მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკა არ ითვალისწინებს ხარჯებისა და შემოსავლების ურთიერთგადაფარვას გარდა კანონმდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისებისა - საანგარიშო პერიოდში ადგილი არ ქონდა შემოსავლების და ხარჯების ისეთ ოპერაციებს და სხვა მოვლენებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა ასახავდა მათ შინაარსს.

ხარჯების კლასიფიკაციის და აღრიცხვა-ანგარიშგებისთვის, სსბასს 1 შესაბამისად ინფორმაციის შესაბამისობის და სამართლიანად წარდგენის კრიტერიუმების გათვალისწინებით, მუნიციპალიტეტი იყენებს ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით ხარჯების დაჯგუფების მეთოდს. ხარჯების კლასიფიცირება, ბუღალტრული აღრიცხვის და ანგარიშგების მიზნებისთვის, პროგრამის ან დანიშნულების მიხედვით თუ რა მიზნითაც იქნა გაწეული ეს ხარჯები, არ ხდება. მუნიციპალიტეტის ხარჯი, ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც ეკონომიკური სარგებლის და მომსახურების პოტენციალის შემცირებას თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის, ასევე თვითმმართველობის ბიუჯეტის ხარჯების დასაფინანსებლად, შემცირებას. მომსახურების მიღების ოპერაცია ხორციელდება ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია ხელშეკრულება) ან/და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია კანონმდებლობა). ხელშეკრულების საფუძველზე მომსახურებით ხარჯი აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდებში, რომლებშიც ხდება მომსახურების მიღება. თუ შეუძლებელია მომსახურების მიღების ოპერაციის შედეგის საიმედოდ შეფასება, ხარჯი არ აღიარდება. ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით განსაზღვრული ხარჯები აღიარდება - მომსახურების მიღებისას, საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში მატერიალური მარაგების გამოყენებისას, აქტივების უსასყიდლოდ სხვაზე გადაცემისას, და აქტივების ღირებულების შემცირებისას (ძირითადი კაპიტალის მოხმარება), გაცვლითი და არაგაცვლითი ოპერაციების შედეგად. გაცვლითი ოპერაციებით ხარჯები საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შრომის ანაზღაურებისა და საქონლისა და მომსახურების ხარჯები; სხვა დანარჩენი მუხლები ძირითადად არაგაცვლით ოპერაციებს წარმოადგენს.

მუნიციპალიტეტის მიერ არაგაცვლითი ოპერაციით, კონტროლირებული ერთეულებისთვის უსასყიდლო მომსახურების მიწოდების ხარჯები არ აღიარდება ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით - გრანტის ხარჯად, თანახმად ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით და სსბასს 23-ით განსაზღვრული გამონაკლისებისა. ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულებების (თუ მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა ხარჯითი ოპერაციის შედეგი არ არის; საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული შეზღუდვები საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ შემოსავლების გამოყენებასთან დაკავშირებით) დასაფარად და მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხის გადარიცხვა არ განიხილება ხარჯის ოპერაციად.

მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სსბასს კრიტერიუმების პრაქტიკაში გამოყენების მითითებებს და გაცვლითი და არა გაცვლითი ოპერაციით ხარჯების ბუღალტრული აღრიცხვის პრაქტიკულ გამოცდილებას და ბუღალტრულ აღრიცხვაზე მომუშავეთა უნარ - ჩვევებს. მუნიციპალიტეტის მიერ ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით, ხარჯების დარიცხვის

მეთოდით აღრიცხვის შიდა წესები და პირობები უზრუნველყოფილია ხარჯის თითოეული სამეურნეო ოპერაციის მოხდენის დამადასტურებელი პირველადი ბუღალტრული აღრიცხვის გარე და შიდა დოკუმენტებით დადასტურებით. შენიშვნაში წარმოდგენილია საანგარიშო პერიოდში დარიცხული ხარჯების მოცულობაზე ინფორმაცია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით და ასევე წინა საანგარიშო პერიოდის შესადარი ინფორმაცია.

საბიუჯეტო კლასიფიკაციით მუხლით განსაზღვრული შრომის ანაზღაურება - არის მომსახურების ხარჯი გაცვლითი ოპერაციის შედეგად. მომსახურების მიღება ხდება მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით. ხარჯი აღიარდება მავალდებულებელი მოვლენის დადგომისას. მავალდებულებელი მოვლენა არის კანონმდებლობით განსაზღვრული იურიდიული ვალდებულება. მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა დასტურდება დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისათვის საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შესრულებული სამუშაოს ღირებულების ასანაზღაურებლად ფულადი ფორმით, კომპენსაციების გაცემის ვალდებულების წარმოქმნით. ხარჯის აღიარება ხდება ვალდებულების ვადის დადგომის დროს. სასაქონლო ფორმით კომპენსაციების გაცემის შემთხვევებს ადგილი არ აქვს და აღრიცხვის წესები არ არის განსაზღვრული.

საქონელი და მომსახურება საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, ამ ხარჯების ჯგუფი მოიცავს საქონლისა და მომსახურების შესყიდვას, რომელიც გამოიყენება საბაზრო და არასაბაზრო ფასად საქონლისა და მომსახურების გასაწევად (მათ შორის, საბიუჯეტო ორგანიზაციებისთვის უსასყიდლოდ მიწოდების მიზნით). ხარჯები იყოფა ქვეჯგუფებად:

ა. მომსახურების მიღება;

ბ. საქონლის გამოყენება, გარდა იმ საქონლისა, რომელიც ნაწილდება უცვლელი სახით ბენეფიციარებზე. საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური ხარჯების და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული უწყვეტი მომსახურების ხარჯის აღიარების დროს მუნიციპალიტეტი იყენებს დარიცხვის მეთოდთან გადახრაზე ინსტრუქციით განსაზღვრულ გამონაკლისებს. მუნიციპალიტეტის მიერ უსასყიდლოდ მიღებული მომსახურება აღიარდება არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად შემოსავლის სახით იმ შემთხვევაში, თუ ღირებულების საიმედოდ შეფასება არ საჭიროებს ფასიანი ექსპერტული შეფასების მომსახურების შესყიდვას, ხარჯ-სარგებლიანობის პრინციპის შესაბამისად.

ხარჯების ამ ჯგუფში არ აღირიცხება ცვეთის/ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯები.

სუბსიდიები და გრანტები - საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, წარმოადგენენ არაგაცვლითი ოპერაციით ხარჯებს. ხარჯის გაწევის პირობები შესაძლებელია გამომდინარეობდეს კანონმდებლობის ნორმებიდან, ან სახელშეკრულებო პირობებიდან. სსბასს 23 თანახმად, ორივე შემთხვევაში საფუძვლები განიხილება იურიდიულად ქმედით შეთანხმებად, მიუხედავად იმისა შეთანხმება წერილობითია თუ არა. ორივე შემთხვევაში მავალდებულებელი მოვლენა წარმოადგენს იურიდიულ ვალდებულებას. თუ „შეთანხმება პირობით“ არის და პირობის დარღვევის შემთხვევაში მიმღებს წარმოქმნა ეკონომიკური სარგებლის მუნიციპალიტეტისთვის დაბრუნების ვალდებულება, მუნიციპალიტეტი ვალდებულების შესრულების მიზნით საკასო ოპერაციებს (გადახდა) ახორციელებს ავანსად (წინასწარი), და აღიარებს მოთხოვნებს (ფინანსურ აქტივს) დებიტორული დავალიანების სახით. სუბსიდიის/გრანტის ხარჯის აღიარება ხდება პირობის შესრულების თაობაზე მიმღების მიერ მუნიციპალიტეტისთვის ანგარიშის დადგენილი ფორმით ავანსად მიღებული სუბსიდიის/გრანტის თანხების გამოყენების შესახებ, წარმოდგენის შემთხვევაში. თუ დასტურდება შეთანხმების პირობის შესრულება და თანხის მიზნობრივი გამოყენება. ხარჯი მიეკუთვნება ანგარიშის შედგენის საანგარიშგებო პერიოდს. ანგარიშის წარმოდგენის ვადები განისაზღვრება შეთანხმებით, რაც წარმოადგენს სახელმწიფო ხაზინაში დამოწმების ვადის დადგენის საფუძველს. ვადის დარღვევის შემთხვევაში გასატარებელი ღონისძიებების თაობაზე თანხის მიმღებს ეცნობება წერილობით (თუ შეთანხმება წერილობითი სახით არ არის) ან შეთანხმების დოკუმენტით განისაზღვრება. დამოწმების ვადის გაგრძელებაზე, ხაზინას მუნიციპალიტეტი მიმართავს თანხის მიმღების მიერ ვადაგადცილების მიზეზებზე წერილობითი ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში. ხაზინის ელექტრონულ სისტემაში ხარჯის აღიარების შემდეგ დამოწმების საფუძვლად განთავსდება ანგარიშის ფორმის ელექტრონული ვერსია. იმ შემთხვევაში, როცა სუბსიდიის/გრანტის გაცემის საფუძველია სსბასს 23 თანახმად „შეთანხმება შეზღუდვით“, ხარჯი აღიარდება მავალდებულებელი მოვლენის დადგომისთანავე და ვალდებულების შესრულების მიზნით ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან საკასო ოპერაციები (გადახდები) განხორციელდება სტანდარტულად. იმ შემთხვევაში, თუ გრანტის გაცემის მავალდებულებელი მოვლენის დადგომის საფუძველია კონსტრუქციული მოვალეობა, სამეურნეო ოპერაცია აღირიცხება სსბასს 19 შესაბამისად განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკით.

სუბსიდიების კატეგორია აერთიანებს სახელმწიფო საწარმოებზე, კერძო საწარმოებზე და სხვა სექტორებზე მიმდინარე მიზნებისათვის უსასყიდლოდ, დაუბრუნებლად გაცემულ ტრანსფერებს.

გრანტების კატეგორია მოიცავს უცხო ქვეყნების მთავრობებზე, საერთაშორისო ორგანიზაციებზე და სახელმწიფო ერთეულებზე გაცემულ გრანტებს როგორც მიმდინარე, ისე, კაპიტალური სახით, ფულადი და სასაქონლო ფორმით. ამასთან, კონსოლიდაციის მიზნებისათვის კონტროლირებულ ერთეულებზე გაცემული გრანტები არის ელიმინირებული.

სასაქონლო ფორმით სუბსიდიის და გრანტის ხარჯის აღრიცხვა ისეთივე წესით ხდება, როგორც ფულადი ფორმით.

ცვეთის ხარჯი აერთიანებს ცვეთადი აქტივების (ძირითადი აქტივების და საოპერაციო იჯარით აღებული აქტივების არსებითი გაუმჯობესების) ცვეთადი ღირებულების სისტემატური ჩამოწერის ხარჯებს აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. ამორტიზაციის ხარჯი მოიცავს არამატერიალური აქტივების ამორტიზირებადი ღირებულების სისტემატური ჩამოწერის ხარჯების აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. **გაუფასურების ხარჯების** კატეგორია აერთიანებს ძირითადი აქტივების, არამატერიალური აქტივების ფარგლებში მიღებული აქტივების და სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯებს.

სოციალური დახმარება - ფულადი ფორმით სოციალური დახმარება, რაც ნიშნავს საზოგადოების ცალკეული პირებისა და ჯგუფების კონკრეტული საჭიროების დასაკმაყოფილებლად ფინანსურ დახმარებას, რათა მათ მიერ ხელმისაწვდომი იყოს სხვადასხვა მომსახურების შესყიდვა, აღიარდება ხარჯად, როცა მიიღება გადაწყვეტილება დახმარების გაცემაზე. ხარჯის საიმედოდ შეფასების კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია, ხოლო სხვას მისევე ვალდებულების აღიარების საფუძველია მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა - დადასტურდა, რომ პირი ან ჯგუფი აკმაყოფილებს დახმარების მიღების კანონმდებლობით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს. სასაქონლო ფორმით სოციალური დახმარება, როცა ხდება საზოგადოების უზრუნველყოფა ჯანდაცვის, განათლების, განსახლების, სატრანსპორტო და სხვა სოციალური მომსახურებით და ამ მომსახურებათა მომხმარებლებს არ მოეთხოვებათ აღნიშნული მომსახურების ღირებულების ეკვივალენტური თანხის გადახდა, ხარჯი აღიარდება იმავე წესებით და პირობებით, როგორც ფულადი ფორმით სოციალური დახმარების შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობით არ არის განსაზღვრული მავალდებულებელი მოვლენის დადგომის დადასტურება მომსახურების მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნა თუ განსაზღვრულია მომსახურების მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე, ხარჯი და ვალდებულება აღიარდება დოკუმენტის წარდგენის შემთხვევაში და მიეკუთვნება იმ საანგარიშგებო პერიოდს, როცა პირმა მიიღო მომსახურება. როცა ხდება საზოგადოების უზრუნველყოფა აქტივებით (მატერიალური მარაგები, ძირითადი აქტივები და სხვ.) ხარჯი აღიარდება იმავე წესებით, როგორც ფულადი ფორმით სოციალური დახმარების შემთხვევაში. არ ხდება მარაგების აღიარება და ხარჯის აღიარება ხდება სამართლებრივი აქტის საფუძველზე.

კანონმდებლობით განსაზღვრული შემთხვევების გარდა, მუნიციპალიტეტის მიერ საოჯახო მეურნეობებისთვის სოციალური დახმარების ფორმით გაწეული დახმარება, შინაარსის ფორმაზე უპირატესობის პრინციპით, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, აღიარდება როგორც ტრანსფერების ხარჯი, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული.

სხვა ხარჯების სხვადასხვა კატეგორიები, საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, წარმოადგენენ გაცვლით და არა გაცვლით ოპერაციებს. გაცვლითი ოპერაციების შემთხვევაში აღრიცხვის წესები განსაზღვრულია „საქონლის და მომსახურების“ სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად, ხოლო არაგაცვლითი ოპერაციების შემთხვევაში - „სოციალური მომსახურება/სუბსიდია/გრანტი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. სასამართლო გადაწყვეტილების იძულებით აღსრულების შემთხვევაში, ორგანიზაცია დაკისრებული ვალდებულების შესაბამის ხარჯს აღიარებს ხარჯის იმ კატეგორიაში, რომელიც ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით შეესაბამება ეკონომიკურ შინაარსს, მიუხედავად იმისა, რომ ვალდებულების შესრულების მიზნით იძულების წესით საინკასო დავალებით ჩამოჭრილი თანხები, სახაზინო სამსახურის მიერ აისახება სხვა ხარჯების კატეგორიაში, ხოლო სასამართლო გადაწყვეტილებით ხარჯები აღიარდება სხვა ხარჯების სახით. ხარჯის აღიარების საფუძველია საბოლოო სასამართლო გადაწყვეტილება, რაც ადასტურებს მავალდებულებელი მოვლენის დადგომას, რაც იწვევს კრედიტორული დავალიანების წარმოქმნას. სასამართლო გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით ანარიცხების და პირობითი ვალდებულების აღრიცხვის წესები განსაზღვრულია სხვას 19 შესაბამისად ჩამოყალიბებული სააღრიცხვო პოლიტიკით.

აღნიშნული კატეგორია აერთიანებს ქონებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, გარდა პროცენტისა, რენტის ხარჯებს. გარე ტრანსფერებით ხარჯების კატეგორია მოიცავს მიმდინარე, და კაპიტალურ ტრანსფერებს ფიზიკურ პირებზე კერძო არამომგებიან ორგანიზაციებზე, არასამთავრობო ფონდებზე და სხვ. როგორც ფულადი, ასევე, სასაქონლო სახით.

შიდა ტრანსფერის ხარჯები ხარჯები შიდა ტრანსფერებით დაკავშირებულია სახაზინო ოპერაციებთან, რაც არ არის განსაზღვრული საბიუჯეტო კლასიფიკაციით და გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის. „ხაზინიდან საბიუჯეტო ორგანიზაციებისთვის გაწეული კაპიტალური ან/და მიმდინარე ტრანსფერებით ხარჯები“ აღიარდება კონტროლირებული ერთეულების მიერ საბიუჯეტო ასიგნებების ფარგლებში გაწეული საკასო ხარჯების ასახვის მიზნით, „ხაზინის მიერ საბიუჯეტო ორგანიზაციების ოპერაციების დასაფინანსებლად გადასახდელებით“ ვალდებულების აღიარებით. ამავდროულად აისახება ვალდებულების დაფარვის ოპერაციები მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ფულადი ნაშთის შემცირებით. ხარჯის აღიარების და ვალდებულების დაფარვის პირველადი ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტია ბიუჯეტის საკასო ხარჯების ელექტრონული სახაზინო ამონაწერი, რომელიც ინახება ელექტრონული სახაზინის სისტემაში და გააჩნია ისეთივე იურიდიული ძალა, როგორც მატერიალური ფორმით არსებულ დოკუმენტს. **შენიშვნა #18 ასახული სხვადასხვა ხარჯების** კატეგორია აერთიანებს კურსთა სხვაობის შედეგად ფლობიდან წარმოქმნილ ზარალს, ფლობის შედეგად გაწეული სხვა ზარალს, საექსპლუატაციო დებიტორული დავალიანებების ხარჯებს, მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირების ხარჯებს და სხვადასხვა ხარჯებს. **შენიშვნა N19 ფულადი სახსრები გადასახადებიდან** - ასახულია ბიუჯეტის საკასო შესრულების მაჩვენებლები გადასახდების მიღებაზე სახეების მიხედვით.

საოპერაციო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების მოძრაობის შეჯამება (შედარება) ნამეტთან/(დეფიციტთან) - შენიშვნა N20 თან დაკავშირებით ინფორმაცია

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება მომზადებულია სსბასს 2 თანახმად, პირდაპირი მეთოდით. პირდაპირი მეთოდი გულისხმობს ანგარიშგების თარიღისათვის ფულადი სახსრების წყაროების და გამოყენების შესახებ, ასევე, ფულადი სახსრების ნაშთების შესახებ სააღრიცხვო მონაცემებზე ინფორმაციის წარმოდგენას საანგარიშგებო პერიოდში საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ფულადი სახსრების ნაკადების სახით. განმარტებით შენიშვნა #20-ში 2021 წლამდე არსებული სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე არ არის შევსებული წინა საანგარიშო წლის მონაცემები, რაც არსებით გავლენას არ ახდენს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების მიერ სახსრების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილებების მიღებაზე.

ფაქტობრივი თანხებისა და საოპერაციო, საინვესტიციო და ფინანსური საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების შეჯამება (შედარება) შენიშვნა 21-თან დაკავშირებით ინფორმაცია

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება მუნიციპალიტეტის ფინანსური ანგარიშგების ანგარიშვალდებულების და გამჭვირვალობის გაზრდის მიზნით მზადდება და მოიცავს ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგებას, რომელშიც ბიუჯეტის „გეგმური“ და „ფაქტობრივი“ მონაცემები წარმოდგენილია საკასო მეთოდის შესაბამისად.

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების წარმოდგენილია მრავალსვეტიანი ფორმატის სახით, სადაც შემოსულობების და გადასახდელების თითოეული კატეგორიისათვის ცალ-ცალკეა მითითებული დამტკიცებული წლიური ბიუჯეტი, დაზუსტებული გეგმური მაჩვენებლები, ამ მაჩვენებლების ფაქტობრივი შესრულება და ფაქტობრივი შესრულების პროცენტული მაჩვენებელი.

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება მზადდება მხოლოდ საბიუჯეტო ასიგნებებთან დაკავშირებით. ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების მიზნებისათვის, დამტკიცებული ბიუჯეტი ასახავს საბიუჯეტო წლის მანძილზე მოსალოდნელ საბიუჯეტო შემოსულობებს და გადასახდელებს, რომლებიც დამტკიცებულია მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ. საბოლოო (დაზუსტებული) ბიუჯეტი მოიცავს საბიუჯეტო პერიოდში პროგრამების დასაფინანსებლად თავდაპირველად გამოყოფილი თანხების ყველა ნებადართულ ცვლილებას ან შესწორებას. ფინანსური ანგარიშგების ფულადი სახსრების ნაკადების მაჩვენებელი შედარებულია ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლებთან საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნების და სსბასს პირობების შესაბამისად და განსხვავებები არ იკვეთება.

მუნიციპალიტეტის მიერ საანგარიშგებო პერიოდში გამოუყენებულ სსბასს თაობაზე ინფორმაცია

მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკა მოიცავს საჯარო სექტორის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე (IPSAS) მუნიციპალიტეტის მიერ ბუღალტრული აღრიცხვის წესებს და პირობებს. შიდა პოლიტიკით არ არის განსაზღვრული საინვესტიციო ქონების და შეღავათიანი მომსახურების აქტივების აღრიცხვის წესები და პირობები. საინვესტიციო ქონების აღრიცხვა და ანგარიშგებაში ასახვა ხორციელდება სსბასს 16-ის - „საინვესტიციო ქონება“ - შესაბამისად. საინვესტიციო ქონებად მოიაზრება ისეთი უძრავი ქონება

(მიწა ან შენობები, ან შენობის ნაწილი, ან ორივე ერთად), რომელიც გამიზნულია შემოსავლების მისაღებად იჯარით გაცემის გზით ან კაპიტალის ღირებულების ნაზრდის მისაღებად. საინვესტიციო ქონების აღიარება აქტივად ხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

ა. მოსალოდნელია, რომ ერთეული მიიღებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს ან საინვესტიციო ქონებასთან დაკავშირებულ სასარგებლო მომსახურების პოტენციალს;

ბ. შესაძლებელია საინვესტიციო ქონების თვითღირებულების ან სამართლიანი ღირებულების საიმედოდ შეფასება.

საინვესტიციო ქონება თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით - მაშინ, როცა აღნიშნული აქტივი შეძენილია გაცვლითი ოპერაციის გზით ან წარმოადგენს ერთეულის მიერ შექმნილ აქტივს, ან სამართლიანი (რეალური) ღირებულებით, თუ საინვესტიციო ქონების შეძენა ხდება არაგაცვლითი ოპერაციის გზით. ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, საინვესტიციო ქონების შემდგომი შეფასება თუ ხდება თვითღირებულების მოდელის გამოყენებით - თავდაპირველი ღირებულება ყოველწლიურად მცირდება ცვეთის და გაუფასურების ზარალის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) თანხებით. საინვესტიციო ქონებას ცვეთა ერიცხება სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდის შესაბამისად, აქტივის ნარჩენი (სალიკვიდაციო) ღირებულებით შემცირებული თვითღირებულების ან ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული სხვა თანხის აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადაზე განაწილების გზით.

შელავათიანი მომსახურების აქტივების აღრიცხვა და ანგარიშგებაში ასახვას განსაზღვრავს **სსბასს 32 - „შელავათიანი მომსახურების შეთახმებები: უფლების გადამცემი“**. შელავათიანი მომსახურების ხელშეკრულებების აქტივების აღიარება ხდება მთავრობის აქტივების სახით. იმის გათვალისწინებით, რომ ამ აქტივების შენება ეტაპობრივად მიმდინარეობს, მთავრობა მათ აღიარებს დაუმთავრებელი მშენებლობის სახით, თვითღირებულებით. ამავე დროს ხდება იგივე ღირებულების ფინანსური ვალდებულების აღიარებაც. როცა აქტივების მშენებლობა სრულდება, მათი მთლიანი თვითღირებულება და შესაბამისი ფინანსური ვალდებულება ასახავს იმ სამომავლო ანაზღაურების ღირებულებას, რომელიც აქტივების სანაცვლოდ კერძო სექტორიდან წარმოდგენილ პარტნიორს უნდა გადაეცეს.

შელავათიანი მომსახურების ვალდებულებების აღიარება შელავათიანი მომსახურების აქტივების აღიარების დროს ხდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს აქტივი მთავრობის უკვე არსებული აქტივია. შელავათიანი მომსახურების ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად იმავე თანხით ხდება, რითაც შელავათიანი მომსახურების აქტივის.

გაიოზ თალაკვაძე

საფინანსო საქალაქო სამსახურის უფროსი

მანუჩარ ჯაგოდნიშვილი

აღრიცხვა-ანგარიშგების განყოფილების უფროსი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

სტრიქონის კოდი	დასახელება	შენიშვნა*	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
აქტივები				
მოკლევადიანი აქტივები				
001	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	შენ.2	87,737,854.36	79,624,164.99
002	მიმდინარე ინვესტიციები	შენ.2ა	552,686.09	552,686.09
003	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და...	შენ.2ა	36,036,645.61	21,771,874.21
004	მატერიალური მარაგები	შენ.3	17,150,273.46	16,490,810.76
005	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები	შენ.4	74,488,200.27	67,936,763.75
006	სულ მოკლევადიანი აქტივები		215,965,659.79	186,376,299.80
გრძელვადიანი აქტივები				
007	გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები	შენ.5	1,071,864,903.46	1,072,277,508.46
008	ძირითადი აქტივები	შენ.6	1,735,795,714.81	1,607,144,917.45
009	საინვესტიციო ქონება	შენ.7		
010	არამატერიალური აქტივები	შენ.8	7,849,678.20	7,470,037.33
011	შელავათიანი მომსახურების აქტივები	შენ.9		
012	ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივები	შენ.10	168,150.00	
013	სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივები	შენ.11	120,925,278.33	106,165,230.98
014	სულ გრძელვადიანი აქტივები		2,936,603,724.80	2,793,057,694.22
015	სულ აქტივები		3,152,569,384.59	2,979,433,994.02
ვალდებულებები				
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
016	მოკლევადიანი ვალდებულებები ფასიანი ქაღალდით	შენ.12		
017	მოკლევადიანი ნასესხები თანხები	შენ.12		
018	მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები	შენ.13ა	8,093,362.00	8,718,566.56
019	გადასახდელი პროცენტი	შენ.13ა		
020	მიმდინარე ანარიცხები	შენ.13ბ		
021	სხვა მოკლევადიანი ვალდებულებები	შენ.13ა	369,882.00	241,917.32
022	ვალდებულებები დეპოზიტებით	შენ.13ა	100.00	135.00
023	ვალდებულებები აქციებით და სხვა კაპიტალი	შენ.13ა		
024	სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		8,463,344.00	8,960,618.88
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
025	გრძელვადიანი ვალდებულებები ფასიანი ქაღალდით	შენ.12	88069	95,289.86
026	გრძელვადიანი ნასესხები თანხები	შენ.12	54,717,795.45	64,347,470.04
027	გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები	შენ.10	177000	
028	შელავათიანი მომსახურების შეთანხმებებით გა...	შენ.9		
029	გრძელვადიანი ანარიცხები	შენ.13ბ		
030	გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები	შენ.13ა	1622889	1,784,848.12
031	სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		56,605,753.45	66,227,608.02
032	სულ ვალდებულებები		65,069,097.45	75,188,226.90
წმინდა აქტივები/კაპიტალი				
033	კაპიტალში შენატანები			
034	გაუნაწილებელი ნამუტი/ლეფიციტი		3,087,500,287.14	2,904,245,767.12
035	სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი		3,087,500,287.14	2,904,245,767.12
036	ვალდებულებები და წმინდა აქტივები/კაპიტალი		3,152,569,384.59	2,979,433,994.02

* მითითებულ შენიშვნებში აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების

ხელმოწერა

ბუღალტერი:

შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი პირ(ებ)ი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა*	სამანერძებო პერიოდის ბრუნვა				წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
			საბოცხვლო საბსრები	არასაბოცხვლო საბსრები	სულ	სულ	
მემოსავლები							
001	სავალდებულო მემოსავლები	შენ.14ა	736,080,661.87		736,080,661.87		
002	სოციალური შენატანები						
003	მემოსავლები სანაწივედ და საყრავეზოდ	შენ.14ბ	64,093,432.66	235,788.74	64,329,221.40	741,621.60	
004	მემოსავლები გრანტიებით	შენ.14ბ	204,292,682.17	1,523,163.97	205,815,846.14	3,669,713.08	
005	მემოსავლები გარე ტრანსფერებით, რომლებიც სხვაგან	შენ.14ბ	6,505,379.26	8,952,421.29	15,457,800.55	4,285,570.98	
006	მემოსავლები შიდა ტრანსფერებით	შენ.14ბ	-	40,952.81	40,952.81	1,080,359,180.86	
007	მემოსავლები მემოსავლებიდან გარდა პროცენტებისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვადან მიღებული მემოსავლები	შენ.15ა	142,755,119.14	17,257,803.23	160,012,922.37	12,172,165.55	
008	გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული მოგ	შენ.15ბ	80,534,067.82	3,479.51	80,537,547.33	737,200.18	
009	საპროცენტო მემოსავლები	შენ.15ა	9,737,180.02	383,681.00	10,120,861.02	466.00	
010	საქვლო (უძრავი) მოთხოვნების/გაუდასრულების/ღირებუდ	შენ.16	1,537,603.10	210,919.72	1,748,522.82	14,455,910.88	
011	სხვადასხვა მემოსავლები	შენ.18	1,245,536,126.04	28,608,210.27	1,274,144,336.31	1,116,421,829.13	
012	სულ მემოსავლები						
013	შრომის ანაზღაურება	შენ.17ა	69,398,975.61	8,868,311.04	78,267,286.65	67,657,900.65	
014	საქონლური და მომსახურება	შენ.17ა	139,999,622.97	6,884,723.68	146,884,346.65	132,980,074.47	
015	გრანტები, გარე ტრანსფერები, სხვა ხარჯები და სუბსიდ	შენ.17ა,17ბ,17გ	611,768,442.98	12,314,194.08	624,082,637.06	503,367,446.77	
016	შიდა ტრანსფერებით ხარჯები	შენ.17ა	7,090,995.47	-	7,090,995.47	74,591,612.00	
017	ცვთა და ამორტიზაცია	შენ.17ა	78,408,394.66	880,334.56	79,288,729.22	144,313,844.58	
018	სოციალური დაზარალება/ზრუნველყოფა	შენ.17ა	149,490,136.07	49,879.17	149,540,015.24	-	
019	გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან	შენ.17ა	4,366,503.46	-	4,366,503.46	2,369,693.45	
020	საპროცენტო ხარჯები (ფინანსური ხარჯები)	შენ.16	498,185.57	6.00	498,191.57	2,428,284.00	
021	საქვლო (უძრავი) მოთხოვნების/გაუდასრულების/ღირებუდ	შენ.18	618,411.63	252,699.34	871,110.97	12,741,230.82	
022	სხვადასხვა ხარჯები	შენ.18	1,061,639,668.42	29,250,147.87	1,090,889,816.29	940,450,086.74	
023	სულ ხარჯები						
024	პერიოდის ნაშენი (დეფიციტი)		183,896,457.62	(641,937.60)	183,254,520.02	175,971,742.39	

* მოთითებული შენიშვნებში აისახება ფინანსური შედეგების ანგარიშების შესაბამისად
დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია
**აისახება გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებულ მემოსავლებსა და ხარჯებს
შირის სხვაობა

ბუღალტრის

ბუღალტერი:
შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა
უფლებამოსილი პირ(ებ)ი (საეთის არსებობის
შემთხვევაში):
ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:

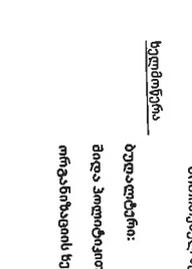
(Handwritten signature in blue ink)

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

სტრუქტურული ერთეული	დასახელება	ფიცილი	საბანკო მდგომარეობის მონაცემები				წინა საბანკო მდგომარეობის მონაცემები	
			საბანკო მდგომარეობის საბანკო	არასაბანკო მდგომარეობის საბანკო	სულ	საბანკო მდგომარეობის საბანკო	არასაბანკო მდგომარეობის საბანკო	სულ
001	შემოსული თანხები	N19	1,146,914,025	27,054,356	1,173,968,381	-	-	
002	გადახდილი		736,080,662	784	736,081,446	-	-	
003	სოციალური მესპენდი		201,131,595	510,292	201,641,887	-	-	
004	გზაფარები		15,794,501	379,746	16,174,247	-	-	
005	შემოსულები საკონსტრუქციო		9,737,180	379,746	10,116,926	-	-	
006	მ. შ. შრომები		96,667,094	18,052,047	114,719,141	-	-	
007	საქონლისა და მოძღვრების გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		49,955,943	294,265	50,250,208	-	-	
008	საგადასახადო დასაბრუნებელი		47,092,648	7,877,222	54,979,870	-	-	
009	სხვა შემოსულები		221,182	-	221,182	-	-	
010	ფინანსური შედეგები		968,833,000	24,255,872	992,588,872	-	-	
011	გადახდილი		90,815,981	11,440,008	102,255,989	-	-	
012	საბანკო მდგომარეობის მონაცემები		119,576,836	3,469,746	123,046,582	-	-	
013	მონაცემები და სესხები		410,361,747	7,917,511	418,279,258	-	-	
014	გზაფარები		153,327,649	49,879	153,377,528	-	-	
015	სოციალური დასაბრუნებელი		4,366,503	-	4,366,503	-	-	
016	პენსიონების შენახვა		189,884,264	1,378,728	191,262,992	-	-	
017	სხვა ხარჯები (გადახდილი)	N20	178,831,025	2,798,484	181,629,509	-	-	
018	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	-	-	-	-	
019	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		236,815,889	-	236,815,889	-	-	
020	არასაბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		1,776,343	-	1,776,343	-	-	
021	სხვა შემოსულები		968,996	-	968,996	-	-	
022	ინვესტიციების მიხედვით		-	-	-	-	-	
023	გადახდილი		-	-	-	-	-	
024	გადახდილი		-	-	-	-	-	
025	სხვა შემოსულები		14,046,067	-	14,046,067	-	-	
026	მონაცემები		-	-	-	-	-	
027	არასაბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		67,122,610	-	67,122,610	-	-	
028	სხვა შემოსულები		-	-	-	-	-	
029	ინვესტიციების მიხედვით		-	-	-	-	-	
030	გადახდილი		-	-	-	-	-	
031	გადახდილი		-	-	-	-	-	
032	სესხები		-	-	-	-	-	
033	სხვა შემოსულები		-	-	-	-	-	
034	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		158,391,551	-	158,391,551	-	-	
035	მონაცემები		-	-	-	-	-	
036	შემოსული		4,888	-	4,888	-	-	
037	სხვა შემოსულები		-	-	-	-	-	
038	მონაცემები		-	-	-	-	-	
039	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	-	-	-	-	
040	შემოსული		-	-	-	-	-	
041	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		14,878,157	-	14,878,157	-	-	
042	სხვა შემოსულები		-	-	-	-	-	
043	გადახდილი		-	-	-	-	-	
044	გადახდილი		-	-	-	-	-	
045	გადახდილი		-	-	-	-	-	
046	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		14,878,269	-	14,878,269	-	-	
047	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		5,315,205	2,798,484	8,113,689	-	-	
048	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		70,353,204	9,232,121	79,585,325	-	-	
049	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		70,353,204	9,232,121	79,585,325	-	-	
050	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	-	-	-	-	
051	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	-	-	-	-	
052	3 თვეზე მეტი ვადის ვაჭრობები		-	-	-	-	-	
053	კონსტრუქციის სამუშაოების მიხედვით		75,668,409	1,068,445	76,736,854	70,353,204	9,232,121	
054	წინადადებული საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		75,668,409	12,027,054	87,695,463	87,695,463	79,585,325	
055	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	42,391	42,391	-	-	
056	საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის		-	-	-	-	-	
057	3 თვეზე მეტი ვადის ვაჭრობები		-	-	-	-	-	

* ფორმა ივსება ერთდროულად ჩვენი, როგორც მონაცემების ფაქტობრივად დასაბუთების დასაბუთების და კონტროლის მიზნით.
 ** მითითებულ შემთხვევებში აისახება ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება.

საბანკო მდგომარეობის საბანკო მდგომარეობის
 ბუღალტერი:
 მგა პოლიტიკური განხილვის ერთეული მგა უფლებამოსილი პირი (პ.ს.) (საქონლის მფლობელი/მფლობელი):
 ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:

წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების შესახებ ანგარიშგება					საანგარიშგებო პერიოდი	
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	ბიძგნ	კაპიტალში შენატანები	გაუნაწილებელი ნაბეტი/დეფიციტი	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი
001	საწყისი ნაშთი		-	2,804,061,061.39	30,733,078.46	2,834,794,139.85
002	საადრინგვო პოლიტიკის ცვლილებების რეტროსპექტიული გამოსწორება	S1		70,139,180.07	870.00	70,140,050.07
003	წინა პერიოდების არსებითი შეცდომების რეტროსპექტიული გადაანგარიშება	S1		100,618.29	587,804.51	(688,422.80)
004	გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი			2,874,099,623.17	30,146,143.95	2,904,245,767.12
წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილება						
005	დამფუძნებლების შენატანები			183,896,457.62	(641,937.60)	183,254,520.02
006	პერიოდის ნაბეტი/დეფიციტი					-
007	შესაკუთრებისათვის გასაწილებელი თანხები			3,057,996,080.79	29,504,206.35	3,087,500,287.14
008	საბოლოო ნაშთი					

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	ბიძგნ	კაპიტალში შენატანები	გაუნაწილებელი ნაბეტი/დეფიციტი	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი
001	საწყისი ნაშთი			2,622,994,946.00	35,827,451.46	2,658,822,397.46
002	საადრინგვო პოლიტიკის ცვლილებების რეტროსპექტიული გამოსწორება	S1		-	-	-
003	წინა პერიოდების არსებითი შეცდომების რეტროსპექტიული გადაანგარიშება	S1		2,622,994,946.00	35,827,451.46	2,658,822,397.46
004	გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი			181,066,115.39	(5,094,373.00)	175,971,742.39
წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილება						
005	დამფუძნებლების შენატანები			181,066,115.39	(5,094,373.00)	175,971,742.39
006	პერიოდის ნაბეტი/დეფიციტი					-
007	შესაკუთრებისათვის გასაწილებელი თანხები			2,804,061,061.39	30,733,078.46	2,834,794,139.85
008	საბოლოო ნაშთი					

* მითითებულ შენიშვნაში აისახება კწმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების შესახებ დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია

ხელმოწერა

ბუღალტერი:

შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი პირ(ები) (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:

[Handwritten signature]

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება

საანგარიშგებო პერიოდი

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა *	დამტკიცებული ბიუჯეტი (საწყისი)	დაჯუსტებული ბიუჯეტი (საბოლოო)	ბიუჯეტის შესრულება	შესრულება (%)
ბიუჯეტის შემოსულობები						
001	გადასახადები		657,355,800.00	718,169,585.00	736,080,661.87	102%
002	შრანტები		205,936,100.00	210,932,570.00	201,131,594.96	95%
003	სხვა შემოსავლები		156,867,400.00	199,667,400.00	209,701,768.04	105%
004	არაფინანსური აქტივების კლება		30,000,000.00	72,184,850.00	81,168,678.33	112%
005	ფინანსური აქტივების კლება		143,200.00	143,200.00	-	0%
006	ვალდებულებების ზრდა		-	-	4,887.55	0%
007	სულ ბიუჯეტის შემოსულობები		1,050,302,500.00	1,201,097,605.00	1,228,087,590.75	102%
ბიუჯეტის გადასახდელები						
008	შიომის ანაზღაურება		72,784,200.00	73,951,631.26	69,145,205.63	94%
009	საქონელი და მომსახურება		131,892,200.00	149,355,841.15	141,247,631.19	95%
010	პროცენტი		7,651,100.00	4,366,520.00	4,366,503.46	100%
011	სუბსიდიები		275,604,600.00	410,112,748.66	409,111,246.22	100%
012	შრანტები		506,800.00	1,315,668.00	1,250,500.56	95%
013	სოციალური დახმარება		149,499,400.00	154,374,140.47	153,327,648.66	99%
014	სხვა ხარჯები		144,528,100.00	206,443,548.84	189,884,264.46	92%
015	არაფინანსური აქტივების ზრდა		252,228,500.00	255,733,544.62	239,561,228.04	94%
016	ფინანსური აქტივების ზრდა		15,607,600.00	14,878,162.00	14,878,157.16	100%
017	ვალდებულებების კლება		1,050,302,500.00	1,270,531,805.00	1,222,772,385.38	96%
018	სულ ბიუჯეტის გადასახდელები		-	1,270,531,805.00	1,222,772,385.38	96%
019	ბიუჯეტის ნაშთი	N21	-	(69,434,200.00)	5,315,205.37	

* მითითებულ მენიშვნაში აისახება ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების მუხლებთან დაკავშირებით დეტალური

ხელმოწერა

ბუღალტერი:

მილა ჰოლიტიკით განსაზღვრული სხვა

უფლებამოსილი პირი(ებ)ი (ასეთის

არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:

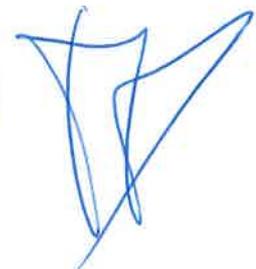

შენიშვნა N2 ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები

სტრიქონის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში 1-11-0000			
		16,284,094.83	12,148,738.00
010	საზინის ერთიანი ანგარიში, მათ შორის:		
020	სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრები		
030	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების სახსრები		
040	ცენტრალური ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების სახსრები		
050	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების სახსრები		35.00
070	სხვა ანგარიშები ხაზინაში ეროვნულ ვალუტაში	16,284,094.83	12,148,703.00
080	ფულადი სახსრები საღაროში ეროვნულ ვალუტაში * 1-11-1100	27,075.74	10,847.14
090	კომერციულ ბანკებში ფულადი ნაშთები ეროვნულ ვალუტაში * 1-11-2100	71,384,293.05	67,425,739.91
100	სულ ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში 1-11-1000	87,695,463.62	79,585,325.05
ფულადი სახსრები უცხოურ ვალუტაში			
		42,390.74	38,839.94
110	საზინის სავალუტო ანგარიში		
120	ფულადი სახსრები საღაროში უცხოურ ვალუტაში * 1-11-1200		
130	კომერციულ ბანკებში ფულადი ნაშთები უცხოურ ვალუტაში * 1-11-2420		
	სულ ფულადი სახსრები უცხოურ ვალუტაში	42,390.74	38,839.94
ფულადი სახსრების ეკვივალენტები			
140	სახელმწიფო ხაზინის მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები		
150	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები		
160	ცენტრალური ბიუჯეტის სსიპ-ებისა და არასამეწარმეო, არაკომერციული იურიდიული პირების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები		
170	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები		
180	სულ ფულადი სახსრების ეკვივალენტები		
190	სულ ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები	87,737,854.36	79,624,164.99

* აისახება ორგანიზაციების ანგარიშგებებში ფულად სახსრებად ასახული თანხები

მეხრეგვა N2 მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანებები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის				ჩინა საანგარიშგებო პერიოდის			
		მთლიანი საბალანსო თირეულება	აქრულდორული გაუფასურების ზარალი/საქვო მოთხოვნების ანაწილები	საბალანსო დირეულება	მთლიანი საბალანსო დირეულება	აქრულდორული ღირ/საქვო მოთხოვნების ანაწილები	საბალანსო დირეულება		
	მიმდინარე ინვესტიციები								
010	მოკლევადიანი სესხები	552,686.09	-	552,686.09	552,686.09	-	552,686.09	-	552,686.09
020	მომდინარე სესხების მიმდინარე ნაწილი 1-12-2000	-	-	-	-	-	-	-	-
030	ფინანსური იჯარის მიხედვით მიმდინარე ნაწილი 1-12-3000	-	-	-	-	-	-	-	-
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქაღალდები, გრძელ აქციები 1-12-40	-	-	-	-	-	-	-	-
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები 1-12-9000	-	-	-	-	-	-	-	-
060	სულ მიმდინარე ინვესტიციები	552,686.09	-	552,686.09	552,686.09	-	552,686.09	-	552,686.09
	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მოთხოვნები								
070	სახაზის ოპერაციებით დაკავშირებული მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები 1-13-1000	8,615,685.37	-	8,615,685.37	5,795,498.81	-	5,795,498.81	-	5,795,498.81
080	გადასადებელი მოსდებიანობები 1-13-2000	662,006.99	-	662,006.99	675,620.37	-	675,620.37	-	675,620.37
090	საბუნების გადამამუშავებელი 1-13-2100	53,415.17	-	53,415.17	98,572.12	-	98,572.12	-	98,572.12
100	მოგების გადამამუშავებელი 1-13-2200	198,314.99	-	198,314.99	197,294.35	-	197,294.35	-	197,294.35
110	ქიმიური გადამამუშავებელი 1-13-2300	7,475.78	-	7,475.78	35,620.39	-	35,620.39	-	35,620.39
120	დღმ. 1-13-2400	280,845.05	-	280,845.05	220,073.39	-	220,073.39	-	220,073.39
130	საქონლის გადამამუშავებელი 1-13-2500	-	-	-	-	-	-	-	-
140	იმპორტის გადამამუშავებელი 1-13-2600	121,956.00	-	121,956.00	124,060.12	-	124,060.12	-	124,060.12
150	სხვა გადამამუშავებელი 1-13-2700	3,054.00	-	3,054.00	2,928.00	-	2,928.00	-	2,928.00
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები საკომისიო სქემები 1-13-3000	11,398,104.64	-	11,398,104.64	77,194.60	-	77,194.60	-	77,194.60
170	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები დარიცხული პროცენტები და ჯარიმები 1-13-4000	-	-	-	-	-	-	-	-
180	მისაღები დარიცხვები 1-13-5000	-	-	-	-	-	-	-	-
190	საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები 1-13-6000	614,116.29	-	614,116.29	497,033.87	-	497,033.87	-	497,033.87
200	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები თანამშრომლებისა და ანგარიშსწორების პერიოდის მიხედვით 1-13-7000	27,575.12	-	27,575.12	7,841.83	-	7,841.83	-	7,841.83
210	ანგარიშსწორების პერიოდის მიხედვით არაფინანსური აქტივების გაყიდვები (გაყიდვები) 1-13-8000	-	-	-	-	-	-	-	-
220	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-13-9000	14,716,116.20	-	14,716,103.20	14,715,756.73	-	14,715,756.73	-	14,715,756.73
230	გ. მ. მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფულადი მოთხოვნები არაფინანსური სუბსიდიები და სუბსიდიები 1-13-9500	-	-	-	-	-	-	-	-
240	სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მოთხოვნები	36,036,658.61	-	36,036,645.61	21,771,874.21	-	21,771,874.21	-	21,771,874.21

შენიშვნა N2ა მიმდინარე ინვესტიციებში და მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანებები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	მთლიანი საბალანსო დირებულება				
		საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი ნაბიჯი	წრდა	კლება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაბიჯი	
მიმდინარე ინვესტიციები						
010	მოკლევადიანი სესხები	552,686.09				552,686.09
020	მრეწველური სესხების მიმდინარე ნაწილი					
030	ფინანსური იჯაროდან მისაღები თანხების მიმდინარე ნაწილი					
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა					
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები	552,686.09				552,686.09
060	სულ მიმდინარე ინვესტიციები					
მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მოთხოვნები **						
070	საანგარიშგებო პერიოდის მიმდინარე დებიტორული დავალიანებები	5,795,498.81	807,798,108.14	804,977,921.58	8,615,685.37	
080	მოკლევადიანი (მიმდინარე) საგადასახლო დებიტორული დავალიანებები	675,620.37	555,860.73	569,474.11	662,006.99	
090	საწესდებო გადასახადი	98,572.12	1,558.00	46,714.95	53,415.17	
100	მოგების გადასახადი	197,294.35	2,467.76	1,447.12	198,314.99	
110	ქირების გადასახადი	35,620.39	55,811.84	83,956.45	7,475.78	
120	დღგ	220,073.39	489,670.59	428,898.93	280,845.05	
130	სააქციო გადასახადი					
140	იმპორტის გადასახადი	124,060.12	6,352.54	8,456.66	121,956.00	
150	სხვა გადასახადები	2,928.00	126.00		3,054.00	
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები საკეისო სქემაში 1-13-3000	77,194.60	24,959,794.07	13,638,884.03	11,398,104.64	
170	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები დარიცხვითი სქემაში 1-13-5000					
180	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები დარიცხვითი სქემაში 1-13-5000	497,033.87	20,204,570.80	20,087,488.38	614,116.29	
190	დებიტორული დავალიანებები 1-13-6000	7,841.83	1,130,114.38	1,110,381.09	27,575.12	
200	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები თანამშრომლებისა და ანგარიშგადასახდელი მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები					
210	გასვლითი (გაყიდვითი) 1-13-8000	14,715,756.73	586,163.31	585,803.84	14,716,116.20	
220	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-13-9000		106,533.85	106,533.85		
230	შ. მ. მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები არაგაგაცემი ოპერაციების დაკავშირებით 1-13-9500					
240	სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მოთხოვნები	21,771,874.21	855,234,737.43	840,969,953.03	36,036,658.61	

გენიშვნა N2ა მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანებები

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	აქტიური მითხოვნილების ანგარიშები				
		საანგარიშგებო პერიოდის ნაშთი	გაუფასურების წლის უმცლესი მითხოვნილების ნაშთი	უაღრესესი წარმოქმნილი ლი მემოსავალი	აქტივების რეკლამაციონირების ან მითხოვნილების ანგარიშგებო	საანგარიშგებო პერიოდის ნაშთი
მიმდინარე ინვესტიციები						
010	მოკლევადიანი სესხები					
020	მინიშლადიანი სესხების მიმდინარე ნაწილი					
030	ფინანსური თვარის მიხედვით მიმდინარე ნაწილი					
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა					
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები					
060	სულ მიმდინარე ინვესტიციები					
მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მითხოვნილები						
070	სახა "ზინი" იპოთეკითა და სხვა მიმდინარე დებიტორული დავალიანებები					
080	დებიტორული დავალიანებები					
090	საბანკო დავალიანებები					
100	მოგების დავალიანებები					
110	ქირის დავალიანებები					
120	დღგ					
130	სააქციო დავალიანებები					
140	იპოთეკის დავალიანებები					
150	სხვა გარდასახადები					
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები საჯნის					
170	სესხები 1-13-3000					
180	პროცენტები და ჯანსიები 1-13-4000					
190	მიმდინარე დავალიანებები გაყიდვებიდან მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები 1-13-6000					
200	საქონლის და მიმდინარე მითხოვნილები თანამშრომლებისა და მოკლევადიანი (მიმდინარე) მითხოვნილები 1-13-7000					
210	ანგარიშგაღებული ზირების მიხედვით 1-13-8000					
220	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მითხოვნილები 1-13-9000					
230	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) დავალიანებები არაბანკო					
240	სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები და მითხოვნილები		13,00			13,00

მუნიციპალიტეტის სახელმწიფო მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები *			
სტრუქტურის კოდი	დასახელება *	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
010	წინასწარი გადახდები 1-15-1000	74,310,853.47	67,820,227.75
020	წინასწარი გადახდები საქონელი 1-15-1100	34,742,029.53	33,658,693.30
030	წინასწარი გადახდები არაფინანსური აქტივებისათვის 1-15-1200	39,564,928.94	34,111,255.45
040	წინასწარი გადახდები სხვა ნარჩები 1-15-1300	3,895.00	50,279.00
050	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების გადახდებით 1-15-2000	143,159.09	84,762.24
060	ბარტერული ოპერაციებიდან მისაღები აქტივებით მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-15-3000		
070	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არამაცივლოთ ოპერაციებითან დაკავშირებით 1-15-4000		
080	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების დანაკლისით 1-15-5000	34,187.71	31,773.76
090	სულ	74,488,200.27	67,936,763.75

* აისახება 1-15-0000 ანგარიშებზე არსებული არაფულადი მოთხოვნები სააღრიცხვო პოლიტიკები:

საქმიანობის კოდი	დასახელება	მუნიციპალიტეტის მერიის განყოფილება				მუნიციპალიტეტის სოფლის მეურნეობის განყოფილება			
		მარტვილის რაიონი	დასოფლის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	მთიანეთის რაიონი	დასოფლის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	მთიანეთის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი
010	საქმიანობის დასახელება								
020	საქმიანობის დასახელება								
030	საქმიანობის დასახელება								
040	საქმიანობის დასახელება								
050	საქმიანობის დასახელება								
060	საქმიანობის დასახელება								

საქმიანობის კოდი	დასახელება	საქმიანობის დასახელება				საქმიანობის დასახელება				საქმიანობის დასახელება				
		მარტვილის რაიონი	დასოფლის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	მთიანეთის რაიონი	დასოფლის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	მთიანეთის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	დასოფლის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	მთიანეთის რაიონი	სამცხე-ჯავახეთის რაიონი	
010	საქმიანობის დასახელება													
020	საქმიანობის დასახელება													
030	საქმიანობის დასახელება													
040	საქმიანობის დასახელება													
050	საქმიანობის დასახელება													
060	საქმიანობის დასახელება													

მითითება 3
 **** განმარტებული ციფრების სარეკონო ან ციფრების სარეკონო კატეგორიის ნიშნები
 * აღნიშნული ციფრები ნიშნები არის, რომლებიც განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში.
 ** აღნიშნული ციფრები ნიშნები არის, რომლებიც განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში.
 *** აღნიშნული ციფრები ნიშნები არის, რომლებიც განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში.

საპროცესო პირობები:
 ა) უნდა იქნას აღნიშნული ნიშნების დასახელება დასახელებულია მთავრობის განკარგულებაში.
 ბ) საინფორმაციო კონტაქტი უნდა იქნას დადგენილი საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში.
 გ) მთავრობის განკარგულებაში არსებული ნიშნების დასახელება უნდა იქნას დადგენილი საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

შენიშვნა N9 მუდავათიანი მომსახურების შეთანხმებები

საანგარიშებო ქვითი

სტრუქტურული კოდი	დაგროვილი ცვნობა/ამორტიზაცია	სულ	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება			
			ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება
010	საწყისი ნაშთი	-	-	-	-	-
020	წლის ხარჯი (ანარიცხები)	-	-	-	-	-
030	გასულისას უდინირებული	-	-	-	-	-
040	აქტივების სხვა კლასებზე ტრანსფეროსას უდინირებული	-	-	-	-	-
050	საბოლოო ნაშთი	-	-	-	-	-

სტრუქტურული კოდი	მუდავათიანი მომსახურების აქტივების დაგროვილი გაუფასურების ზარალი	სულ	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება			
			ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება	ხელშეკრულების დასახელება
010	საწყისი ნაშთი	-	-	-	-	-
020	წლის ხარჯი (ანარიცხები) [უკუგაბრუნება] **	-	-	-	-	-
030	გასულისას უდინირებული	-	-	-	-	-
040	აქტივების სხვა კლასებზე ტრანსფეროსას უდინირებული	-	-	-	-	-
050	საბოლოო ნაშთი	-	-	-	-	-

სტრუქტურული კოდი	მიმდინარე ვალდებულებები (რომელიც შედის მოკლევადიან ნაქვებში)	საწყისი ნაშთი	შენიშვნა			
			ძირითადი თანხის გადახდა	დაფინანსების ხარჯი	მომსახურების ხარჯი	სულ
010	მუდავათიანი მომსახურების ვალდებულებების მიმდინარე ნაწილი	-	-	-	-	
020	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება 1	-	-	-	-	
030	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება 2	-	-	-	-	
040	გრძელვადიანი ვალდებულებები	-	-	-	-	
050	გრძელვადიანი მომსახურების გრძელვადიანი ვალდებულებები	-	-	-	-	
060	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება 1	-	-	-	-	
070	მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულება 2	-	-	-	-	

1 ცხრილი 1 იგულისხმება თვითღირებულება ან ღირებულების განსაზღვრისათვის გამოყენებული სხვა თანხა
 4 ცხრილი 4 *** განმარტებით გაუფასურების ხარჯის ან გაუფასურების ხარჯის უკუგაბრუნების მიზეზები

საადრინჯეო პოლიტიკები:

ა) მუდავათიანი მომსახურების ხელშეკრულებების აქტივების აღიარება ხდება მთავრობის აქტივების სახით. იმის გათვალისწინებით, რომ ამ აქტივების შენება/შექმნა ეტაპობრივად მიმდინარეობს, მთავრობა მათ აღიარებს დაუმთავრებელი მშენებლობის სახით, თვითღირებულებით. ამავ დროს ხდება იგივე ღირებულების ფინანსური ვალდებულების აღიარებაც, როცა აქტივების მშენებლობა/შექმნა სრულდება. მათი მთლიანი თვითღირებულება და საბირჟო ფინანსური ვალდებულება ასახავს იმ სამომავლო ანაზღაურების ღირებულებას, რომელიც აქტივების სანაგველოდ მიმდინარეობს მომსახურების აქტივების თავდაპირველად სამართლიანი (რეალური) ღირებულებით ფასდება.

ბ) მუდავათიანი მომსახურების აქტივების თავდაპირველად სამართლიანი (რეალური) ღირებულებით ფასდება.

გ) თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მუდავათიანი მომსახურების აქტივების აღიარების დროს ხდება გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს აქტივები მთავრობის უკვე არსებული აქტივობაა მომსახურების ვალდებულებების აღიარება შედევით თავდაპირველად იმავე თანხით ხდება, რითაც მუდავათიანი მომსახურების აქტივობა აღიარდა. მუდავათიანი მომსახურების ვალდებულების აღიარება ხდება, რითაც მუდავათიანი მომსახურების აქტივობა აღიარდა.

შენიშვნა №10 ფინანსური რეკონსტრუქციის და ვალდებულებები

სტრუქტურული კოდი	ფინანსური რეკონსტრუქციის მიხედვით აქტივები	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი				ჩინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი			
		დირექტულება *	ლაგროვილი ცვლთა/ამორტიზაცია	ლაგროვილი გაუფასურების ზარალი	საბალანსო დირექტულება	დირექტულება *	ლაგროვილი ცვლთა/ამორტიზაცია	ლაგროვილი გაუფასურების ზარალი	საბალანსო დირექტულება
010	ფინანსური რეკონსტრუქციის მიხედვით აქტივები (შენიშვნა 64.26 კ.მ. მთავარი მხარე 29/29ა)	177,000	8850	-	168,150.00	-	-	-	-
020									
030									
040									
050									
060									
070									
080									
090									
100									
110									
120									
130									
140									
150									
160									
170									
180									
190									
200									
210									
220									
080	სულ	177,000.00	8,850.00	-	168,150.00	-	-	-	-

სტრუქტურული კოდი	ვალდებულებები ფინანსური რეკონსტრუქციის მიხედვით	საწყობო ნაშთი	%რდა	კლება	საბოლოო ნაშთი
010	მიმდინარე ვალდებულებები				
020	გრძელვადიანი ფინანსური რეკონსტრუქციის ვალდებულებები		177,000.00	-	177,000.00
030	კრძალვადიანი ვალდებულებები				
040	გრძელვადიანი პერიოდში ფინანსური რეკონსტრუქციის ვალდებულებები		177,000.00		177,000.00

საადრინძვენი პილიტიკები:
 ა) ფინანსური რეკონსტრუქციის მიხედვით არაფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება და აღიზიანება, როგორც ძირითადი აქტივები, არამატერიალური აქტივები ან საინვესტიციო ქონება IFSAS 17-ის, IFSAS 16-ის ან IFSAS 31-ის შესაბამისად
 * იმულისხმება თვითდირექტულება ან დირექტულების განსაზღვრისათვის გამოყენებული სხვა თანხა

N130		საანგარიშგებო პერიოდში	
სტრუქტურული ერთეული	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
010	მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-0000	8,093,361.60	8,718,566.56
020	სახსრობო ოპერაციებთან დაკავშირებული გადასახდელი 2-13-1000	27,049.14	28,114.76
030	გადასახადებით წარმოქმნილი მიკლუვადანი (მიმდინარე) ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-2000	1,144,118.37	1,047,784.56
040	თანამშრომლობიან და სტიპენდიანტებთან დაკავშირებული ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-3000	227,864.31	201,810.24
050	მ.შ სოფილის დასამრეხობი წარმოქმნილი ვალდებულებები* 2-13-3900	19,518.07	39,326.17
060	საქონლისა და მოსახურების მოწოდებასთან დაკავშირებული მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-4000	2,004,607.97	1,581,135.71
070	არაფინანსური აქტივების მოწოდებასთან დაკავშირებული მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-6000 (ფა. 3220)	4,548,250.48	5,633,561.83
080	დადასტურებული პირები 2-13-5000	141,471.33	226,159.46
090	სხვა მიკლუვადანი (მიმდინარე) ქრედიტორული დავალიანებები 2-13-9000	369,881.89	241,917.32
100	სხვა მიკლუვადანი (მიმდინარე) ვალდებულებები (2-15-0000)	369,881.89	241,917.32
110	ავანსად მიღებული მიკლუვადანი (მიმდინარე) მუხისავალი 2-15-1000	369,881.89	241,917.32
120	მიკლუვადანი (მიმდინარე) ავანსად მიღებული სავალდებულო მუხისავალი 2-15-1100	369,881.89	241,917.32
130	მიკლუვადანი (მიმდინარე) ავანსად მიღებული თანხის მუხისავალი 2-15-1210		
140	მიკლუვადანი (მიმდინარე) ავანსად მიღებული გრანტებით და სხვა არაგადასახდელი ოპერაციებით მუხისავალი 2-15-1220		
150	მიკლუვადანი (მიმდინარე) ავანსად მიღებული სხვა არასავალდებულო მუხისავალი 2-15-1230	369,881.89	241,917.32
160	მიკლუვადანი (მიმდინარე) არაფულადი ვალდებულებები არაფინანსური აქტივების მიღებით 2-15-2100		
170	ბარტერული ოპერაციების შედეგად გასაცემი აქტივებით წარმოქმნილი მიკლუვადანი (მიმდინარე) ვალდებულებები 2-15-3000		
180	მიკლუვადანი (მიმდინარე) არაფულადი ვალდებულებები არაგადასახდელი ოპერაციებით მიკლუვადანი 2-15-4000	100.00	135.00
200	ვალდებულებები დავალიანებებზე 2-16-0000	100.00	135.00
210	ვალდებულებები დავალიანებებზე ხაზინაში 2-16-1000		
220	ვალდებულებები დავალიანებებზე ხაზინაში 2-16-2000		
230	სარეზერვო ფონდი 2-16-3000		
240	ვალდებულებები აქციებით და სხვა აქტივებით 2-17-0000	1,622,889.26	1,784,848.12
250	გადასახდელი მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-26-0000	2,876.12	
260	საქონლისა და მოსახურების მოწოდებასთან დაკავშირებული გრანტული მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-26-1000	1,619,571.10	1,784,406.08
270	არაფინანსური აქტივების მოწოდებით მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-26-2000	442.04	442.04
280	სხვა გრანტული მიკლუვადანი ქრედიტორული დავალიანებები 2-26-5000		
N130			
სტრუქტურული ერთეული	დასახელება	სულ ანგარიშები	ანგარიში 7**
ს. კოდა	მოკლედ აღწერილი ანგარიშები		
010	საწყისი ნაშთი		
020	ანგარიშების ზრდა		
030	ანგარიშების კლება		
040	წინა ანგარიშების უკუგაბრუნება		
050	საბოლოო ნაშთი		
გრანტული მიკლუვადანი ანგარიშები			
060	საწყისი ნაშთი		
070	ანგარიშების ზრდა		
080	ანგარიშების კლება		
090	წინა ანგარიშების უკუგაბრუნება		
100	საბოლოო ნაშთი		

ცხრილი 2 * არასება 2-13-3900 ამგვარზე ასახული ქრედიტორული დავალიანებების ნაშთი

ცხრილი 2 ** მიუთითებს ანგარიშის დასაბუთებაზე. მან საბაზისურ პერიოდის ბარჯის ანგარიშები, რეკონსტრუქციის ანგარიშები და ა.შ. საქონლის შეძენისთვის, დაბაძეთ სუბსიდი, თითოეულ ანგარიშთან დაკავშირებით დამატებით მიუთითეთ შესაბამისი ფულადი სახსრების გაღწევების მოსალოდნელი ვალიზი.

საადრეველი პერიოდი:

შენიშვნა N14 შენოსავლები გადასახლებიდან გრანტებიდან და სხვა

N14ა		საგადასახალი შემოსავლები *	
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საენკაშირები ჯიროლის ბრუნვა	საენკაშირები
010	ფინანსური პირებისგან საშემოსავლო გადასახალი 4-11-10000		
020	კომერციული პირებისგან და სხვა საწარმოებიდან მიღების გადასახალი 4-11-2000	216,906,517.92	187,920,333.98
030	ქონების გადასახალი 4-12-0000	519,174,143.95	429,391,536.86
050	აქციები 4-14-0000		
060	სამართალ და იმპორტის მოსახლეობები 4-15-0000		
070	სხვა საგადასახალი შემოსავლები 4-16-0000	736,080,661.87	617,311,870.84
080	სულ		

N14 ბ შენოსავლები გრანტები		საბიუჯეტო სახსრები				საენკაშირები ჯიროლის ბრუნვა				საგადასახალი სახსრები			
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	ბიუჯეტური	გადასახალი	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური	სულ
010	ფულადი ფორმით 4-31-0000	3,069,284.87	200,471,882.00	203,541,166.87	195,675.85	421,149.55	616,825.40	718,868.77	-	718,868.77	-	-	718,868.77
020	უძირ სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული 4-31-1100	40.00		40.00	106,539.85	431,149.55	527,883.40	718,868.77	-	718,868.77	-	-	718,868.77
030	საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული 4-31-1200	2,609,244.87	200,931,882.00	203,541,126.87	89,142.00	-	89,142.00	718,868.77	-	718,868.77	-	-	718,868.77
040	საქართველოში ქონებრივი ურთულესობისგან მიღებული 4-31-1300	460,000.00	200,471,882.00	200,471,882.00	89,142.00	-	89,142.00	259,127.10	-	259,127.10	-	-	2,950,844.31
050	ინვალიდების სახელმწიფო ურთულესობისგან მიღებული 4-31-1310	460,000.00	200,471,882.00	200,471,882.00	615,040.13	291,298.44	906,338.57	-	-	-	-	-	-
060	სხვა დონის სახელმწიფო ურთულესობისგან მიღებული 4-31-1320	42,060.88	709,454.42	751,515.30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
070	სასაქონლო ფორმით 4-32-0000				2,365.43	291,298.44	293,663.87	259,127.10	-	2,697,717.21	-	-	2,950,844.31
080	უძირ სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული 4-32-1100				751,515.30	-	751,515.30	612,674.70	-	612,674.70	-	-	2,950,844.31
090	საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული 4-32-1200	42,060.88	356,405.42	398,466.30	353,049.00	-	353,049.00	253,127.10	-	2,697,717.21	-	-	3,659,713.08
100	სახელმწიფო ურთულესობისგან მიღებული 4-32-1300	42,060.88	353,049.00	395,109.88	810,715.98	712,447.99	1,523,163.97	971,995.87	-	2,697,717.21	-	-	3,659,713.08
110	ინვალიდების სახელმწიფო ურთულესობისგან მიღებული 4-32-1310												
120	სხვა დონის სახელმწიფო ურთულესობისგან მიღებული 4-32-1320	3,111,345.75	201,181,386.42	2,04,292,882.17									
130	სულ												

N14 გ სხვა ოკუპაციებიდან შემოსავლები		საენკაშირები ჯიროლის ბრუნვა		სულ		საგადასახალი სახსრები	
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური	სულ
010	შემოსავლები სანქციები, ჯარიმები და საურსავლები 4-44-0000	64,093,432.66	235,788.74	64,329,221.40	741,621.60	-	741,621.60
020	შემოსავლები გარე ტრანსფერებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღსანიშნავი 4-45-0000	6,505,379.26	8,952,421.29	15,457,800.55	4,285,570.98	-	4,285,570.98
030	შემოსავლები მიმდინარე გარე ტრანსფერებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღსანიშნავი 4-45-1000	5,275,892.11	8,807,019.06	14,082,911.17	3,020,424.99	-	3,020,424.99
040	შემოსავლები კაპიტალური გარე ტრანსფერებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღსანიშნავი 4-45-2000	1,229,487.15	145,402.23	1,374,889.38	1,265,145.99	-	1,265,145.99
050	შემოსავლები შიდა ტრანსფერებით 4-50-0000	-	40,952.81	40,952.81	1,080,359,180.86	-	1,080,359,180.86
060	შემოსავლები შიდა ტრანსფერებით 4-52-0000	-	40,952.81	40,952.81	1,080,359,180.86	-	1,080,359,180.86
070	შემოსავლები შიდა კაპიტალური ტრანსფერებით 4-51-0000	70,598,811.92	-	70,598,811.92	1,085,386,373.44	-	1,085,386,373.44
080	სულ						

სააღრიცხველი პერიოდის დასრულების თარიღი: 2019 წლის დეკემბერი 31-ისათვის.
 1) საგადასახალი შემოსავლები აღიარდება დარიცხვის მეთოდით.
 2)

შენიშვნა N15 შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან					
სტრიქონის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
010	შემოსავლები საკუთრებიდან 4-41-0000	11,536,658.00	383,681.00	11,920,339.00	737,200.00
020	საკონცენტო შემოსავლები 4-41-1000	9,737,180.00	383,681.00	10,120,861.00	737,200.00
030	დოვიდენებიდან შემოსავლები 4-41-2000			-	
040	რენტებიდან შემოსავლები 4-41-3000	1,799,478.00		1,799,478.00	
050	შემოსავლები საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან 4-42-0000	140,955,640.90	17,257,803.23	158,213,444.13	12,172,165.55
060	გაყიდვებიდან 4-42-1000			-	
070	საქონლის გაყიდვებიდან შემოსავლები 4-42-1000	140,955,640.90	17,257,803.23	158,213,444.13	12,172,165.55
080	მომსახურების გაწევიდან შემოსავლები 4-42-1000			-	
090	სხვა			-	
	სულ	152,497,298.90	17,641,484.23	170,133,783.13	12,909,365.55

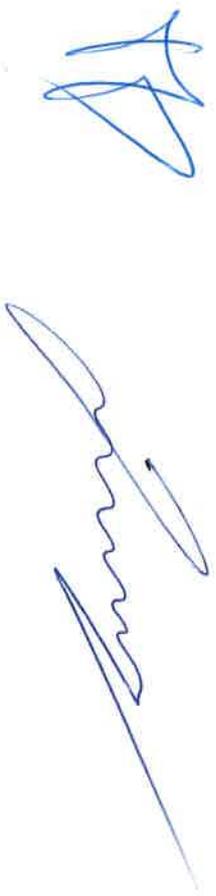
შენიშვნა N15ბ გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი					
სტრიქონის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
010	გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი 4-43-0000	80,534,067.82	3,479.51	80,537,547.33	-
020	ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი	80,534,067.82	3,479.51	80,537,547.33	
030	საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი			-	
040	არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი			-	
050	სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი			-	

სააღრიცხვო პოლიტიკები:

1) შენიშვნა N15ა შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან გარდა გრძელვადიანი აქტივების გაცვლიდან მიღებული მოგება/(ზარალისა)

სტრუქტურის კოდი		დასახელება	საანგარიშგებო ჰერითლის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო ჰერითლის ბრუნვა
			საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
შენიშვნა N16 საეჭვო(უიმედო) მოთხოვნების/გაუფასურების/დირექტორების შემცირების ხარჯები და უკუმატარებით შემოსავლები						
საეჭვო (უიმედო) მოთხოვნების/გაუფასურების/დირექტორების შემცირების ხარჯები და უკუმატარებით შემოსავლები						
უკუმატარებით შემოსავლები 4-90-0000						
010		საეჭვო მოთხოვნების ანარიცხების შემცირების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-91-0000				-
020		მატერიალური მარაგების დირექტორების შემცირების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-92-0000				-
030		ძირითადი აქტივების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-93-0000				466.00
040		საინვესტიციო ქონების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-94-0000				-
050		არამატერიალური აქტივების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-95-0000				-
060		შეღვათიანი მომსახურების აქტივების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-96-0000				-
070		ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-97-0000				-
080		წარმოქმნილი შემოსავლები 4-97-0000				-
090		სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურების უკუმატარებით წარმოქმნილი შემოსავლები 4-98-0000				-
		სულ საეჭვო მოთხოვნების/გაუფასურების/დირექტორების შემცირების უკუმატარებით შემოსავლები				466.00
		საეჭვო (უიმედო) მოთხოვნების/გაუფასურების/დირექტორების შემცირების ხარჯები 5-90-0000				
100		საეჭვო/უიმედო მოთხოვნების ხარჯები 5-91-0000	7.00	6.00	13.00	
110		მატერიალური მარაგების დირექტორების შემცირების ხარჯები 5-92-0000	17,920.00		17,920.00	542,657.00
120		ძირითადი აქტივების გაუფასურების ხარჯები 5-93-0000	480,258.57		480,258.57	1,885,627.00
130		საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ხარჯები 5-94-0000				-
140		არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ხარჯები 5-95-0000				-
150		შეღვათიანი მომსახურების აქტივების გაუფასურების ხარჯები 5-96-0000				-
160		ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივების გაუფასურების ხარჯები 5-97-0000				-
170		სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯები 5-98-0000				-
180		სულ საეჭვო მოთხოვნების/გაუფასურების/დირექტორების შემცირების ხარჯები	498,185.57	6.00	498,191.57	2,428,284.00

საადრინცხო პოლიტიკები:
1)

შენიშვნა N18 სხვადასხვა შემოსავლები და ხარჯები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგები პერიოდის ბრუნვა			ჩინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
		სამრეწველო სასრულები	ანასაბირეწველო სასრულები	სულ	
	სხვადასხვა შემოსავლები				
010	უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის ცვლილებით ფლობიდან მიღებული მოგება 4-81-0000	10,331.63	4,301.86	14,633.49	-
020	უცხოურ ვალუტაში აქტივების გადაანგარიშების შედეგად ფლობიდან მიღებული მოგება 4-81-1000	2,324.35	4,251.37	6,575.72	
030	უცხოურ ვალუტაში ვალდებულებების გადაანგარიშების შედეგად ფლობიდან მიღებული მოგება 4-81-2000	8,007.28	50.49	8,057.77	
040	ფლობის შედეგად მიღებული სხვა მოგება 4-82-0000	1,527,271.47	206,617.86	1,733,889.33	14,455,910.88
050	აქტივების და ვალდებულებების ფლობიდან მიღებული სხვა მოგება 4-82-1000	1,527,271.47	206,617.86	1,733,889.33	14,455,910.88
060	კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციების ფლობით მიღებული მოგება 4-82-3000	-	-	-	-
070	სულ სხვადასხვა შემოსავლები	1,537,603.10	210,919.72	1,748,522.82	14,455,910.88
	სხვადასხვა ხარჯები				
080	უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის ცვლილებით ფლობიდან წარმოქმნილი ზარალი 5-81-0000	22,691.01	929.75	23,620.76	-
090	უცხოურ ვალუტაში აქტივების გადაანგარიშების შედეგად ფლობიდან წარმოქმნილი ზარალი 5-81-1000	494.33	183.87	678.20	
100	უცხოურ ვალუტაში ვალდებულებების გადაანგარიშების შედეგად ფლობიდან წარმოქმნილი ზარალი 5-81-2000	22,196.68	745.88	22,942.56	
110	ფლობის შედეგად წარმოქმნილი სხვა ზარალი 5-82-0000	595,720.62	251,769.59	847,490.21	12,741,230.82
120	აქტივების და ვალდებულებების ფლობიდან წარმოქმნილი სხვა ზარალი 5-82-1000	595,720.62	251,769.59	847,490.21	12,741,230.82
130	კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული ინვესტიციების ფლობით წარმოქმნილი ზარალი 5-82-3000	-	-	-	-
140	სულ სხვადასხვა ხარჯები	618,411.63	252,699.34	871,110.97	12,741,230.82

სააღრიცხვო პირობები:
1)

მუნიციპალიტეტი N19 ფულადი სახსრები გადასახადებიდან *			
სტრუქტურის კოდი	საგადასახადო შემოსავლების დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა	წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
010	ფიზიკური პირებისგან შემოსავლო გადასახადი		
020	კორპორაციებიდან და სხვა საწარმოებიდან მოგების გადასახადი	216,906,517.92	187,920,333.98
030	ქონების გადასახადი	519,174,143.95	429,391,536.86
040	დღმ		
050	აქციზი		
060	საბაჟო და იმპორტის მოსაკრებლები		
070	სხვა საგადასახადო შემოსავლები		
080	სულ	736,080,661.87	617,311,870.84

* ივსება შესაბამისი ერთეულების მიერ

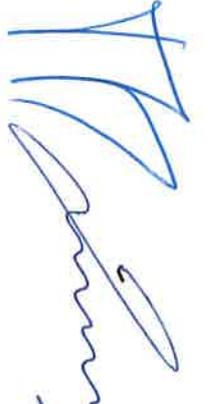

შენიშვნა N20 საოპერაციო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სასრუბის მოძრაობის შეჯამება (შეღარიება) ნამეტთან/(დეფიციტთან) *

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	საბიუჯეტო სასრუბი	არასაბიუჯეტო სასრუბი	სულ
010	ნამეტი/დეფიციტი (+/-)	183,896,457.62	(641,937.60)	183,254,520.02
არაფულადი მოძრაობები (კორექტირება)				
020	დარიცხული წმინდა პროცენტი (-/+)**	(5,370,676.56)	(383,681.00)	(5,754,357.56)
030	გვეთა (+)	76,767,694.88	825,983.40	77,593,678.28
040	ამორტიზაცია (+)	1,640,699.78	54,351.16	1,695,050.94
050	წლის გაუფასურების/დირეგულაციის შემცირების/საეჭო მოთხოვნების ხარჯი (+)	498,185.57	6.00	498,191.57
060	კრედიტორული დავალიანების ზრდა/კლება (+/-)	(925,171.72)	138,007.90	(787,163.82)
070	ანალიზების ზრდა/კლება (+/-)	-	-	-
080	სხვა მიმდინარე ვალდებულებების ზრდა/კლება (+/-)	-	127,964.57	127,964.57
090	წლის გაუფასურების დირეგულაციის შემცირების/საეჭო მოთხოვნების ხარჯის უკუგაბრუნებით შემოსავალი (-)	-	-	-
100	შემოსავალი (-)	(81,168,678.33)	(3,479.51)	(81,172,157.84)
110	გრიტუვალდიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული მოგება/ზარალი (-/+)	-	-	-
120	ინვესტიციების გასვლიდან მიღებული მოგება/ზარალი (-/+)	(11,366,788.12)	(2,897,996.28)	(14,264,784.40)
130	დებიტორული დავალიანების ზრდა/კლება (-/+)	(7,262,056.03)	(51,156.81)	(7,313,212.84)
140	სხვა მიმდინარე აქტივების ზრდა/კლება (+/-)	25,441,531.65	(3,690,174.26)	21,751,357.39
150	სხვა არაფულადი ოპერაციებით ზრდა/კლება (+/-)	(4,366,503.46)	-	(4,366,503.46)
160	გადახდილი პროცენტი (-)***	9,737,180.02	379,746.13	10,116,926.15
170	მიღებული პროცენტი და დარიცხვები (+)****	187,521,875.30	(6,142,366.30)	181,379,509.00
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან				

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	წინა საანგარიშგებრიობის ბრუნვა	სულ
010	ნამეტი/დეფიციტი (+/-)		
არაფულადი მოძრაობები (კორექტირება)			
020	დარიცხული წმინდა პროცენტი (-/+)**		
030	გვეთა (+)		
040	ამორტიზაცია (+)		
050	წლის გაუფასურების/დირეგულაციის შემცირების/საეჭო მოთხოვნების ხარჯი (+)		
060	კრედიტორული დავალიანების ზრდა/კლება (+/-)		
070	ანალიზების ზრდა/კლება (+/-)		
080	სხვა მიმდინარე ვალდებულებების ზრდა/კლება (+/-)		
090	წლის გაუფასურების დირეგულაციის შემცირების/საეჭო მოთხოვნების ხარჯის უკუგაბრუნებით შემოსავალი (-)		
100	შემოსავალი (-)		
110	გრიტუვალდიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული მოგება/ზარალი (-/+)		
120	ინვესტიციების გასვლიდან მიღებული მოგება/ზარალი (-/+)		
130	დებიტორული დავალიანების ზრდა/კლება (-/+)		
140	სხვა მიმდინარე აქტივების ზრდა/კლება (+/-)		
150	სხვა არაფულადი ოპერაციებით ზრდა/კლება (+/-)		
160	გადახდილი პროცენტი (-)***		
170	მიღებული პროცენტი და დარიცხვები (+)****		
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან			

* ივსება შესაბამისი ერთეულების მიერ რომლებიც მართავენ და აკონტროლებენ ფულად სასრებს
 ** არსებობს დარიცხულ საპროცენტო შემოსავლებსა და საპროცენტო ხარჯებს შორის სხვაობა
 *** არსებობს საკასო გადახდა
 **** არსებობს საკასო შემოსულობა

სტრუქტურის კოდი	სტრუქტურის დასახელება	ბიუჯეტის შესრულება	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)	ბიუჯეტის დასახელება	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)
010	ბიუჯეტის შესრულება	1,173,968,381.00	1,173,968,381.00				
020	მოსახლეობის	736,081,446.00	736,081,446.00				
030	მრეწველობა	201,641,887.00	201,641,887.00				
040	საგარეო ურთიერთობები	236,245,048.00	236,245,048.00				
050	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	81,168,678.33	81,168,678.33				
060	ფინანსური საქმიანობების შესრულება	4,887.55					
070	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,255,141,946.88					
080	ბიუჯეტის შესრულება						
090	ბიუჯეტის შესრულება	69,145,205.63	102,255,989.00				
100	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	141,247,631.19	123,046,602.00				
110	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	4,366,503.46	4,366,503.46				
120	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	409,111,246.22	416,995,218.27				
130	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,250,500.56	1,284,039.13				
140	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	153,327,648.66	153,377,528.00				
150	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	189,894,264.46	191,662,992.00				
160	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	239,561,228.04	239,561,228.04				
170	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	14,878,157.16					14,878,157.16
180	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,222,772,385.38					5,315,205.37
190	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	5,315,205.37					75,668,951.46
200	საგარეო ურთიერთობების შესრულება						80,964,156.83
210	საგარეო ურთიერთობების შესრულება						
220	საგარეო ურთიერთობების შესრულება						
230	საგარეო ურთიერთობების შესრულება						
240	საგარეო ურთიერთობების შესრულება						

* იუსტა მთლიან იმ ერთეულების მიერ, რომლებიც აკონტროლებენ ფულად სახსრებს

** ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში ბიუჯეტის ნაბიჯის და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ჯამი ფულადი სახსრების მოძიების ანგარიშებში ფულადი სახსრების და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების წილად უნდა

* * * აღნიშნული ტოლად ფინანსური აქტივების წილად გამოდებული ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ბიუჯეტის ფაქტობრივი საბიუჯეტო ნაბიჯის და საბიუჯეტო საქმიანობიდან ფულადი სახსრების მუდარება (რეალურა)

ბიუჯეტის საერთო (მთლიანი ნაბიჯი)	5,315,205.37
არაფინანსური აქტივების წილად (მეცხრე)	158,392,549.71
ბიუჯეტის საბიუჯეტო ნაბიჯი	181,379,509.14
განსვავებები საფუძვლების (მთლიანად) მიხედვით	0
განსვავებები დროითი პერიოდის მიხედვით	0
განსვავებები ერთეულების მიხედვით	0
განსვავებები კლასიფიკაციის მიხედვით	0
ფულადი სახსრები საბიუჯეტო საქმიანობიდან	181,379,509.14

სტრუქტურის კოდი	სტრუქტურის დასახელება	ბიუჯეტის შესრულება	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)	ფინანსური სახსრების მუდარება (რეალურა)
010	ბიუჯეტის შესრულება	1,173,968,381.00	1,173,968,381.00	
020	მოსახლეობის	736,081,446.00	736,081,446.00	
030	მრეწველობა	201,641,887.00	201,641,887.00	
040	საგარეო ურთიერთობები	236,245,048.00	236,245,048.00	
050	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	81,168,678.33	81,168,678.33	
060	ფინანსური საქმიანობების შესრულება	4,887.55		
070	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,255,141,946.88		
080	ბიუჯეტის შესრულება			
090	ბიუჯეტის შესრულება	69,145,205.63	102,255,989.00	
100	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	141,247,631.19	123,046,602.00	
110	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	4,366,503.46	4,366,503.46	
120	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	409,111,246.22	416,995,218.27	
130	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,250,500.56	1,284,039.13	
140	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	153,327,648.66	153,377,528.00	
150	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	189,894,264.46	191,662,992.00	
160	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	239,561,228.04	239,561,228.04	
170	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	14,878,157.16		
180	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	1,222,772,385.38		
190	საგარეო ურთიერთობების შესრულება	5,315,205.37		
200	საგარეო ურთიერთობების შესრულება			
210	საგარეო ურთიერთობების შესრულება			
220	საგარეო ურთიერთობების შესრულება			
230	საგარეო ურთიერთობების შესრულება			
240	საგარეო ურთიერთობების შესრულება			

